

Sisekaitseakadeemia

Päästekolledž

Priit Piirisild

RK080

LOOMAPÄÄSTE TEENUSE OPTIMAALNE VAJADUS
PÄÄSTEAMETI LÕUNA PÄÄSTEKESKUSES

Lõputöö

Juhendaja:

Ants Raava, *MA*

Tallinn 2012

LÕPUTÖÖ ANNOTATSIOON

SISEKAITSEAKADEEMIA

Kolledž: Päästekolledž	Kuu ja aasta: mai 2012
Töö pealkiri: Loomapääste teenuse optimaalne vajadus Päästeameti Lõuna Päästkeskuses	
Töö autor: Priit Piirisild	Olen nõus oma lõputöö kättesaadavaks tegemisega elektroonilises keskkonnas. Allkiri:
<p>Käesolev lõputöö on koostatud teemal „Loomapääste teenuse optimaalne vajadus Päästeameti Lõuna Päästkeskuses”. Töö on koostatud eesti keeles, võõrkeelne kokkuvõte on inglise keeles. Lõputöö koosneb kolmest peatükist ja kaheksast lisast ning neljast joonisest ja kahest tabelist. Töö koostamiseks on kasutatud 23 allikat ning maht on 65 lehekülge millest 38 on töö põhiosa.</p> <p>Töö eesmärgiks oli välja selgitada LõPK loomapääste võimekus ning loomapääste teenuse optimaalne vajadus. Eesmärgi saavutamiseks uuris autor loomapäästet puudutavat regulatsiooni ning tõi välja ohud päästjale. Uurimismeetoditest kasutatakse lõputöös: kvantitatiivset meetodit- statistiliste andmete analüüsi ja ankeetküsitlust ning kvalitatiivseid uurimismeetodeid ehk ekspertintervjuud.</p> <p>Töö on aktuaalne kuna loomadega sündmused pälvivad suurt meediahuvi ning aastast 2012 on päästkeskustes loomapääste teenuse peaspetsialistid kes tegelevad teenuse arendamisega.</p> <p>Töö tulemusena selgus, et eraldi loomapääste üksust LõPK pole vaja kuid päästjate ohutust ja loomapääste sündmuste professionaalset lahendamist silmas pidades, tuleb hankida erivarustust ning läbi viia koolitused.</p>	
Võtmesõnad: Loomapääste, loomade pääste, pääste, loomapääste varustus	
Võõrkeelsed võtmesõnad: Animal rescue, rescue, animal rescue equipment	
Säilitamise koht: SISEKAITSEAKADEEMIA	
Kaitsmisele lubatud	
Kolledži direktor: Margus Möldri	Allkiri:
Vastab lõputöö nõuetele	
Juhendaja: Ants Raava	Allkiri:

SISUKORD

SISUKORD	3
MÕISTETE JA LÜHENDITE LOETELU	5
SISSEJUHATUS	6
1 LOOMAPÄÄSTE	8
1.1 Loomade päästmisega tegelevad organisatsioonid Eestis	8
1.1.1 Päästeteenistus	8
1.1.2 Keskkonnainspeksioon.....	9
1.1.3 Eesti Loomakaitse selts.....	10
1.2 Abitu looma mõiste.....	10
1.3 Abitu loomaga tegelemist reguleerivad õigusaktid.....	10
1.3.1 Päästeseadus	10
1.3.2 Looduskaitseadus	10
1.3.3 Jahiseadus	11
1.3.4 Keskkonnainspeksiooni, Maanteeameti, Politseiameti ja Päästeameti koostöökokkulepe.....	11
1.4 Loomapääste teenuse kirjeldus	11
1.5 Loomapäästega kaasnevad ohud.....	13
1.5.1 Rünne	13
1.5.2 Haigused.....	14
2 TÖÖ UURIMUSLIK OSA.....	18
2.1 Uuringu metodoloogia	18
2.2 LõPK loomapääste sündmuste statistika.....	19
2.2.1 Sündmuste jaotus loom/lind.....	20

2.2.2	<i>Sündmuste jaotus liigiti</i>	20
2.3	Põhja- ja Lõuna Päästkeskuse võrdlus	21
2.4	Intervjuu- ja küsitluse tulemuste kokkuvõte	22
2.4.1	<i>Valim ja uuringu protsessi kirjeldus</i>	22
2.4.2	<i>Küsitluse tulemuste analüüs</i>	23
2.4.3	<i>Ekspertintervjuu kokkuvõte</i>	29
3	JÄRELDUSED JA ETTEPANEKUD	31
	KOKKUVÕTE	33
	SUMMARY	35
	VIIDATUD ALLIKATE LOETELU	36
	TABELITE JA JOONISTE LOETELU	38
	LISA 1. KAASKIRI JA KÜSIMUSTIK KOMANDODESSE.....	39
	LISA 2. LOOMAPÄÄSTE SÜNDMUSTE ARV KOMANDODE KAUPA.....	44
	LISA 3. EKSPERTINTERVJUU KÜSIMUSED JA VASTUSED	45
	LISA 4. KÜSIMUSTIKU VASTUSED, GRAAFIKUD JA JOONISED.....	49
	LISA 5. PÕPK JA LÕPK VÕRDLUSTABEL	53
	LISA 6. LÕPK LOOMAPÄÄSTE SÜNDMUSTE STATISTIKA LOOMALIIGITI (2008, 2009, 2010, 2011)	54
	LISA 7. PÕPK STATISTIKA (TALLINN, HARJUMAA).....	58
	LISA 8. DR ALEKSANDR SEMJONOV I CV	63

MÕISTETE JA LÜHENDITE LOETELU

KKI- Keskkonnainspeksioon

ELS- Eesti Loomakaitse Selts

LTTS- Loomatauditõrje seadus

PäästeS- Päästeseadus

KeJS- Keskkonnajärelevalve seadus

OPIS- Operatiivinfosüsteem

LõPK- Lõuna Päästekeskus

PõPK- Põhja Päästekeskus

MV- Meeskonnavanem

RP- Rühmapealik

KP- Komandopealik

Meili-list (E-postiloend) –E-posti aadresside grupp kuhu on võimalik korraga e-kiri saata.

Zoonoos- Otseselt või kaudselt loomulikul teel loomade ja inimeste vahel edasikanduv haigus või nakkus.

HFS- Hydrants fire system. Mobiilne pumbajaam suure vooluhulga tagamiseks.

SISSEJUHATUS

Päästeteenistus on arenenud aastate jooksul märgatavalt. Ühiskond on harjunud, et päästjad tegelevad vaid tulekahjude kustutamisega ja inimeste aitamisega, päästmisega. Lisaks paljudele muudele kohustustele on päästeteenistuse ülesanne abistada ka hättasattunud looma, lindu, roomajat. Päästjate põhimoto on aidata hädasolijat-olenemata sellest kas tegu on inimese- või loomaga.

Käesoleva lõputöö eesmärgiks on välja selgitada Päästeameti Lõuna Päästkeskuse loomapääste võimekus ja leida loomapääste teenuse optimaalne vajadus.

17.01.2011 kinnitas Päästeameti peadirektor hr Kalev Timberg käskkirja, milles on loetletud päästevaldkonna teenused. Nimetatud käskkirjas tehti muudatusi ning uus käskkiri kehtib alates 09.03.2012. Päästetöö teenus koosneb kuueteistkümnest teenusest millest kaks on seotud loomapäästega. Päästetöö baasteenus, milles on ka loomapäästet kirjeldatud ja loomapääste teenus eraldi. (Pääste... 2012)

Uurimistööga soovitakse leida mõõdetavad argumendid, mis kinnitavad või lükkavad ümber erivarustuse ja koolituse vajalikkuse, arvestades loomapäästet päästetöö baasteenuse osana ning ka loomapääste teenust eraldi.

Uurimistöö andmete kogumiseks viis autor läbi ekspertintervjuu ja ankeetküsitluse. Intervjueeritavaks oli dr Aleksandr Semjonov, kes on Maaülikoolis kirurgia ja ulukloomade õppejõud ja töötanud pikaajaliselt Tallinna loomaaias. Küsitlus viidi läbi LõPK komandopealike, rühmapealike ja meeskonnavanemate seas.

Tulenevalt eesmärgist on autor püstitanud järgmised uurimisülesanded:

- Tutvuda loomapäästet puudutavate õigusaktide ja dokumentidega.
- Uurida statistilisi andmeid ning saada teada enim abivajavad loomad ja linnud ning kasutatav varustus.
- Viia läbi intervjuu eksperthinnangu saamiseks varustuse, koolituse ning ohtude kohta ja ankeetküsitlus.

Uurimisülesanded sõnastatuna uurimisküsimusteks:

- Millistes õigusaktides on reguleeritud abitute loomadega tegelemine?
- Millised on enim abivajavad loomad ning kasutatav varustus?
- Kas olemasolev varustus ja koolitus on piisav teenuse pakkumiseks?

Uurimismeetoditena kasutatakse lõputöös kvantitatiivset meetodit- statistilist andmete analüüsi ja ankeetküsitlust ning kvalitatiivset uurimismeetodit ehk ekspertintervjuud (Hirsjärvi jt 2005:130-157).

Lõputöö koosneb kolmest peatükist. Esimeses osas antakse ülevaade:

- Õigusaktidest, regulatsioonidest, mis on seotud loomapäästega, organisatsioonidest, kes tegelevad loomapäästega, võimalikest ohtudest päästjatele ning päästeteenustest.

Teises peatükis antakse ülevaade lõputöö uurimuslikust osast.

- Kirjeldatakse uurimismeetodeid, mida kasutatakse empiirilise uurimise läbiviimiseks ja lõputöö tulemusi.
- Tuuakse välja loomapääste sündmuste statistika ning võrreldakse LõPK ja PõPK sündmuste arvu 1000 elaniku kohta.
- Tuuakse välja ekspertintervjuu ja ankeetküsitluse tulemused.

Kolmandas peatükis tuuakse välja järeldused ja ettepanekud.

Eeltoodust lähtudes püüab lõputöö autor uurimistöö tulemusena leida kitsaskohad Lõuna Päästkeskuse loomapääste teenuse pakkumisel, teha ettepanekuid ja pakkuda välja lahendusi, mille rakendamisel muutuks loomapääste teenus professionaalsemaks.

Autori arvates peab sündmuse lahendamisel olema tagatud ohutus eelkõige päästjale, kõrvalistele isikutele ja kindlasti ka loomale. Päästetud loomaga tuleb ka edasi tegeleda, kas toimetada varjupaika, metsa ja kindlasti ka teda ravida, olenevalt vigastuste tõsidusest, raskusastmest.

Autor tänab juhendajat hr Ants Raavat ja intervjueeritavat dr Aleksandr Semjonovit, kes aitasid kaasa käesoleva töö valmimisele.

1 LOOMAPÄÄSTE

1.1 Loomade päästmisega tegelevad organisatsioonid Eestis

1.1.1 Päästeteenistus

Päästeseaduse (PäästeS) § 2 kohaselt on päästeasutuste tegevuse eesmärk turvalise elukeskkonna kujundamine ja hoidmine, ohtude ennetamine ning operatiivne ja professionaalne abistamine. Päästeasutuse põhialused on suunatud inimeste elu, tervise ja vara ning keskkonda ohustavate päästesündmuste ennetamisele, ohu väljaselgitamisele, ohu tõrjumisele ning päästesündmuse tagajärgede leevendamisele. (Päästeseadus 05.05.2010)

PäästeS § 5 lg 1 p 1 kohaselt on päästeasutuse ülesandeks teostada teatud tegevusi, mida iseloomustavad järgmised tunnused (Päästeseaduse...2010):

- **tegevus toimub päästesündmuse ajal**, st oht inimese elule, tervisele, varale või keskkonnale on juba tekkinud. Kui tegeletakse ohu väljaselgitamisega, st ei ole teada, kas eksisteerib konkreetne oht, siis sellise töö näol ei ole tegemist päästetööga;
- tegevus on **vältimatu ja edasilükkamatu** – sündmus eeldab päästeasutuse kiireloomulist sekkumist, ilma päästeasutuse sekkumiseta vahetu oht inimese elule, tervisele, varale või keskkonnale ei kao ära, vaid see võib ka suurened;
- toimub **ohu tõrjumine, kõrvaldamine või päästesündmuse tagajärgede leevendamine** – päästesündmuse iseloomust tulenevalt tehakse erineva eesmärgiga tegevusi;
- sündmus **toimub maismaal, siseveekogudel, rannikuvees** – päästeasutuse ülesanne tegutseda on territoriaalselt piiratud. Päästeasutuse ülesanne on reageerida sündmustele, mis toimuvad maismaal ja siseveekogudel. (Päästeseaduse ... 2010)

Abitu linnu/looma sündmusele reageerimine on reguleeritud dokumendiga: „Päästeameti kohalike päästeasutuse väljasõidu kord”, mille peatükk 5.8 Muud õnnetused punkt 3 ütleb, et lind/loom abitus olukorras on I (esimene) aste. Eelnimetatud dokumendi peatükk 4 ütleb: ” I (esimene) aste üks päästemeeskond või osa päästemeeskonnast vastavalt rühmapealiku või meeskonnavanema korraldusele (vähemalt 2 meeskonnaliiget) , välja saadetakse päästeressurss peab võimaldama transpordiavariidel päästetööde tegemise hüdrauliliste päästevahenditega. (Päästeameti...26.02.2007)

1.1.2 Keskkonnainspeksioon

Keskkonnainspeksiooni (KKI) missioon on järelevalve abil tagada looduskeskkonna säilimine tulevastele põlvetele.

Töötatakse selle nimel, et nii meil kui meie järglastel oleks puhast õhku, vett ja toitu. Selle eesmärgi täitmiseks on inspeksioonil õigus ja kohustus teha riiklikku järelevalvet ja rakendada seaduses ettenähtud sunnivahendeid. (KKI kodulehekülg 27.12.2011)

Keskkonnainspeksioon liigitab looduskaitse alla järgmised valdkonnad:

- metsakaitse
- kaitstavate loodusobjektide kaitse
- ranna ja kaldakaitse
- jahijärelevalve
- **loomastiku ja looma kaitse**

(KKI kodulehekülg 27.12.2011)

Keskkonnajärelevalve seaduse (KeJS) §2 lg 2 p 2 kohaselt teostatakse keskkonnajärelevalvet loodussaaduste üle mis on siis looduses vabalt elavad või kasvavad loomad ja taimed, sealhulgas puud ja kalad, ning seemned või nende osad või nende mis tahes arengujärgus isendid. (KeJS 06.06.2001)

1.1.3 Eesti Loomakaitse selts

Eesti Loomakaitse Seltsi (ELS) eesmärkideks on loomakaitse- ja halastuse põhimõtete propageerimine, arendamine ja levitamine elanikkonna hulgas ning loomasõprade ühtekoondamine. Lisaks sellele võitleb Selts loomade julma ja väärakohtlemise vastu ning püüab tagada ja edendada loomade heaolu loomade otsese abistamise ja avalikkuse teadlikkuse tõstmise teel. (Eesti... 27.12.2011)

ELS lähtub oma tegevuses iga üksiku looma heaolu tagamisest. ELS leiab, et iga looma elu tuleb austada ja kaitsta. ELSi filosoofiliseks lähtepunktiks on veendumus, et looma heaolu peab tagama sõltumata sellest, kas loom või tema heaolu on inimesele mingil viisil kasulik. (Eesti... 27.12.2011)

1.2 Abitu looma mõiste

Käitumisjuhise „Suuruluk tiheasustusosal” kohaselt: Abitus seisundis suuruluk tiheasustusosal on väljapoole jahiala eksinud loom, ning tiheasustusosalale sattunud füüsiliselt vigastatud loom. (Käitumisjuhise eelnõu 2012)

1.3 Abitu loomaga tegelemist reguleerivad õigusaktid

1.3.1 Päästeseadus

Päästeseaduse põhialused on suunatud inimeste elu, tervise ja vara ning keskkonda ohustavate päästesündmuste ennetamisele, ohu väljaselgitamisele, ohu tõrjumisele ning päästesündmuse tagajärgede leevendamisele. (Päästeseadus 05.05.2010)

Juriidiliselt liigitatakse koduloomad varaks ning metsloomad keskkonna osaks. (Päästeseaduse...2010)

1.3.2 Looduskaitse seadus

Abitus olukorras oleva metsloomaga tegelemist reguleerib ka Looduskaitse seadus (LKS). Looduskaitse seaduse § 62 kohaselt teostab looma abitud olukorda põhjustavate asjaolude kõrvaldamist või vigastatud looma vedu ning loodusesse tagasiviimist Päästamet või Keskkonnaamet. Käesolevas paragrahvis on kirjas ka, et vigase või

haige looma elujõulisuse taastamist korraldab Keskkonnaamet. (Looduskaitseseadus, 21.04.2004)

1.3.3 Jahiseadus

Jahiseaduse § 51 lg 3 järgselt tuleb koheselt Häirekeskust teavitada jahimaadel surnuna leitud või liiklusõnnetuses hukkunud või liiklusõnnetuse tõttu hukatud suurulukist või selle osadest. Keskkonnaministri määruses nr 59 Jahiulukite loetelu on välja toodud nimekiri suurulukitest kelle hulka kuuluvad: hunt, karu, ilves, mets siga, punahirv, põder, metskits. (Jahiulukite loetelu 09.10.2002)

1.3.4 Keskkonnainspektsiooni, Maanteeameti, Politseiameti ja Päästeameti koostöökokkulepe

Keskkonnainspektsiooni, Maanteeameti, Politseiameti ja Päästeameti koostöökokkulepe (*edaspidi koostöökokkulepe*) kirjeldab ametkondade tegevust erinevatel juhtudel riigimaanteedel. Koostöökokkuleppe peatükk 18 „Liikust ohustavaks takistuseks on teel hukkunud või vigastatud suuruluk”, on kirjas „et kui teate saab muu ametkond peale KKI edastatakse teade koheselt viimasele kes kohaliku jahiseltsi kaasabil kõrvaldab looma teelt. Sama koostöökokkuleppe kohaselt , peatükk 19, peab esmateate saanud muu ametkond edastama selle Maanteeametile kes korraldab tee puhastamise. (Keskkonnainspektsiooni....10.11.2008)

1.4 Loomapääste teenuse kirjeldus

Päästevaldkonna teenused jagunevad põhivaldkonnaks ja tugivaldkonnaks.

Põhivaldkonnad jagunevad veel omakorda:

- päästetöö
- kriisireguleerimine
- järelevalve
- ennetus
- demineerimine

(Päästevaldkonna teenused, peadirektori 09.03.2012 käskkiri nr 106) (edaspidi: Päästevaldkonna teenused)

Päästetöö jaguneb veel kuueteistkümneks teenuseks:

Päästetöö baasteenus, tulekustutustöö teenus, metsatulekahju kustutustöö teenus, põlevvedelike kustutustöö teenus, keemiapääste teenus, saasteärastuse teenus, veepääste teenus, varingupääste teenus, nõöripääste teenus, **loomapääste teenus**, kõrgustest päästetöö teenus, päästetöö juhtimise teenus, logistika-transporti teenus, logistika-sündmuskoha teenus, üleujutuste pumpamise teenus, naftareostuskorje teenus. (Päästevaldkonna teenused 2012)

Loomade päästet on kirjeldatud päästetöö baasteenuses kuid on eraldi ka loomapääste teenus.

Päästetöö baasteenuse eesmärk on tagada päästesündmuste puhul esmane kiire reageerimine ja ohu lokaliseerimine. (Päästetöö baasteenuse kaart 17.01.2011)

Päästetöö baasteenuse üheks täidetavaks ülesandeks on lindude ja/või loomade päästmine. Kasutatavad vahendid on käsitööriistad ja redel mille abil linnud/loomad abitusse seisundist (kinni jäämine, kõrgustesse või sügavustesse sattumine). Abistatakse ka suuremate lindude ja/või loomade püüdmisel. (Päästetöö baasteenuse kaart 17.01.2011)

Loomapääste teenuse eesmärk on tagada päästesündmuste puhul reageerimine ja leevendada abitusse olukorda sattunud või vigastatud loomale või linnule tekkinud ohtu või looma ja linnu poolt inimestele tekitatavat ohtu. (Loomapääste teenuse kaart 17.01.2011)

Teenuse poolt täidetavad ülesanded: Teenuse eesmärgiks on päästemeeskonna valmisolek teostada ööpäeva ringselt päästetöid ja leevendada ohu realiseerumisel tekitatud kahju:

- Teenuse osutamisel muudetakse loom või lind liikumisvõimetuks, arvestades täiendavaid ohtusid (inimesed piirkonnas, looma või linnu psühholoogiline seisund, looma või linnu üldine ohtlikkus).
  - Teenuse osutamisel kasutatakse loomade ja lindude püüdmisel erivarustust (võrgud, puurid, isikukaitsevarustust jm) ning liigile vastavaid taktikalisi võtteid.

- Teenuse osutamisel püütakse putukaid (mesilased).
- Teenuse osutamisel vabastatakse abitusse olukorda sattunud või vigastatud loom või lind abitust olukorrast.
- Teenuse osutamisel korraldatakse abitusse olukorda sattunud või vigastatud looma või linnu transporti. (Loomapääste teenuse kaart 17.01.2011)

1.5 Loomapäästega kaasnevad ohud

Loomade käitumise tundmaõppimise keerukus ei seostu töömahukate matemaatiliste meetodite, peente instrumentide või suurte arvutusmasinatega- varustusega, mis üldise arvamuse kohaselt peavad kuuluma iga teaduse juurde. Kuigi need abinõud on ka siin omal kohal, on nad kõigest hoolimata vaid vahendeiks, et loodusest fakte välja pigistada. (Roeder 1978:7)

1.5.1 Rünne

Loom hindab vastase suurust ja ohtlikust tema silmade kõrguse järgi maapinnast. Sellest tulenevalt on inimene tema jaoks võrdlemisi suur, tugev ja ohtlik loom. Kummardudes tundub inimene vähem ohtliku vastasena, ning ründe oht võib suurened. (Raava 08.01.2012)

Ründe põhjuseid võib olla erinevaid. Olukorras kus inimene jääb looma ja tema poegade vahele on tulemuseks alati rünnak. Seista ei tohiks kitsastes kohtades ning alati peab jätma endale taganemistee, kui ka loomal puudub taganemistee võib ta joosta läbi inimeste või neid rünnata. Haavatud või haige loom on alati ohtlikum, sest tema tegevus on ettearvamatum ning rünnaku tõenäosus on suurem. Kui oled ise vigastatud või haige siis loomad tajuvad seda hästi ning võivad lihtsamalt rünnata. Loomade rünnakut võib põhjustada ka peegeldav või särav kattepind, ka peegeldus inimese silmades võib esile kutsuda rünnaku. Otsene silma vaade linnule, loomale võib tunduda neile agressioonina. (Raava 08.01.2012)

1.5.2 Haigused

Inimeste tervise kaitse zoonooside (otseselt või kaudselt loomulikul teel loomade ja inimeste vahel edasikanduv haigus või nakkus) vastu on esmatähtis. (Eesti ... 02.01.2012)

Väga oluline on koolituse läbiviimisel päästjat teavitada haigustest mis võivad kanduda loomalt inimesele.

Loomatauditõrje seaduse (LTTS) § 29 lg 1 alusel korraldab zoonooside seiret Veterinaar- ja Toiduamet. Seire korraldamisel teeb Veterinaar- ja Toiduamet koostööd Terviseametiga inimestel levivate zoonooside epidemioloogia osas. (Loomatauditõrje seadus 16.06.1999)

1.5.2.1 Listerioos

Perekond *Listeria* koosseisus on ainult üks liik arvatud võimeliseks põhjustama haigust inimestel *Listeria monocytogenes*. *L.monocytogenes* on looduses väga laialdaselt levinud. *Listeria monocytogenes* võib nii loomade kui ka inimeste organismis elada haigusnähte põhjustamata. Erinevalt teistest bakteritest suudab *Listeria monocytogenes* paljuneda ka külmkapi temperatuuril. Koduloomadest on kõige sagedamini kontamineeritud veised, lambad ja kitsed. Loomad, kellel esinevad listerioosi sümptomid, võivad eritada haigusetkitajaid **piima, vere ja roojaga**.

L.monocytogenes e laia leviku tõttu looduses kontakteeruvad inimesed selle bakteriga sageli, kuid sellega ei kaasne ilmingimata infektsiooni. Riskigruppi kuuluvad rasedad, vastsündinud, vanurid, immuunpuudulikkusega, kasvajatega ning hormoonravi saavad inimesed. (Eesti... 02.01.2012)

1.5.2.2 E.coli

E.coli on laialt levinud inimeste ja soojavereliste loomade soole mikroflooras. Liik *E.coli* kuulub soole normaalse mikrofloora koostisesse, kuid mõni tüvi võib põhjustada raskeid ja eluohtlikke kõhulahtisusi. Enterhemorraagiaid tekitavate omadustega on väike osa *E.coli* tüvesid, peamiselt O157:H7. Hemorraagiline koliit võib ilmnedas kõikides vanusegruppides.

Kõige suuremaks bakterite allikaks on veised. Erinevad uuringud on kindlaks teinud kolm põhilist haiguse ülekande teed: **saastunud toidu ja joogivee tarbimine, kontakt loomadega ja inimeselt inimesele ülekanne.** (Eesti ... 02.01.2012)

1.5.2.3 Tuberkuloos

Tuberkuloos on laialt levinud nakkushaigus, mis võib kulgeda nii ägedalt kui ka krooniliselt.

Veiste tuberkuloos (edaspidi tuberkuloos) on Mycobacterium bovis'e põhjustatud peamiselt kroonilise kuluga loomade nakkushaigus, mille puhul looma elundites areneb spetsiifiline põletik ning tekivad iseloomulikud patoloogilised muutused tuberkulite näol. Tuberkuloosile on vastuvõtlikud ka siga, lammas, kits, kass ja paljud teised imetajaliigid, samuti inimene. Selle nakkuse korral tekib inimestel põhiliselt kopsuväline (mahlasõlmede, neerude, luude, liigeste jne.) tuberkuloos. (Eesti... 02.01.2012)

1.5.2.4 Brutselloos

Nakkushaigus, mida põhjustab bakter Brucella abortus. Brutselloos kandub loomadelt (peamiselt lambad) inimesele **kas naha või limaskestade kaudu, samuti piimaga.** Sümptomid võivad olla igal inimesel erinevad: Palavik, higistamine, külmavärinad, peavalu, lihas- ja liigesvalud, samuti alaseljavalu ja iiveldus on sagedased vaevused. Vahel esineb ka kõhukinnisust, kurguvalu ja kõha. Mõned inimesed kaebavad suus oleva omapärase maitse üle. Esineb depressiooni, põrna ja maksa suurenemist. Brutselloosi on raske eristada kauakestvast üldisest põletikulisest haigusest. Haigus võib kulgeda ka täiesti ilma kaebusteta. Rasedatel võib brutselloosi haigestumine põhjustada loote surma. (Eesti ... 02.01.2012)

1.5.2.5 Jersinioos

Jersinioos on bakteri Yersinia enterocolitica poolt põhjustatud nakkus. Y. enterocolitica, mida võib sageli isoleerida mitmetelt imetajatelt ja lindudelt, on väga oluliseks inimeste gastroenteriidi põhjustajaks. Jersinioosi võib nakatuda haigustekitajaga saastunud sea-

ja veiseliha liha kaudu, kuhu bakter pääseb looma keelelt ja neelust. Lisaks toidule võib mikroob pesitseda ka vees. Kuid haiguseteketajaid võivad edasi kanda ning anda ka kodulinnud, koerad, kassid ja juba nakatunud inimesed. Jersinioosi sümptomid ilmnevad mõni päev pärast nakatumist kõhuvalu ja kõhulahtisusena. Kõhuvalu annab tunda rohkem paremal pool, tekitades pimesoolepõletikukahtlusi. Hiljem võib haige kannatada liigesevaevuste käes. (Eesti... 02.01.2012)

1.5.2.6 Toksoplasmoos

Toksoplasmoos on rakusisese alglooma *Toxoplasma gondii* poolt põhjustatud parasitaarne haigus, mis saadakse kassidelt ning enamikul juhtudel vaevuseid ei põhjusta. *Toxoplasma gondii* on kogu maailmas esinev loomade parasiit, kelle peamiseks peremeesorganismiks on kaslased. Inimestel on toksoplasma kõige enam levinud latentne ehk vaevuseid mittepõhjustav parasiit. Toksoplasmoos on põhiliselt kasside väljaheidetega leviv nakkushaigus, millesse nakatumine on ohtlik raseduse ajal ning immuunpuudulikkusega inimestel. Toksoplasmade paljunemine toimub kassi organismis. Inimene võib nakatuda kokkupuutel kassi **roojaga saastunud pinnase, käte või esemetega.** (Eesti... 02.01.2012)

1.5.2.7 Marutaud/tõbi

Marutaud on Eestis siiani tõsine rahvatervise probleem. Haigus on levinud kõigis maakondades, kus ta on jätkuvalt looduskoldeline nakkushaigus. Põhilisteks reservuaarperemeesteks on metsloomad. Eesti metsades on suurenenud rebaste ja kährikute arv, kes on metsloomadest põhilised haigusekandjad, koduloomadest aga kassid ja koerad. Muud loomaliigid nakatuvad eelkõige kokkupuutel nimetatud loomaliikide nakatunud isenditega. Haigus iseloomustub hälbega haige looma käitumises, agressiivsuse, salivatsiooni, neelu- ja skeletilihaste halvatusena. Marutaudis loomad tungivad linnadesse ja ohustavad ka linnakodanikke. Kui marutaudis loom on inimest purenud (ilastanud), saab inimese haigestumist vältida ainult kaitsesüstimisega ehk vaktsineerimisega ja vajaduse korral gammaglobuliini manustamisega. Marutaud/tõbi kahjustab kesknärvisüsteemi ja lõpeb surmaga, ravi tulemusi ei anna. (Eesti... 02.01.2012)

1.5.2.8 Linnugripp

Lindude gripp ehk linnugripp on eriti ohtlik taud, millega kaasneb massiline lindude (ka loomade) haigestumine, suur suremus ja suur majanduslik kahju. Lindude gripile on vastuvõtlikud kõik kodu ja uluklinnud. Nakkusallikaks on haiged või haiguse läbipõdenud viirusekandjad linnud. Gripiviiruste kandjateks looduses on metslinnud (peamiselt veelinnud), kellelt võivad nakkuse saada kodulinnud, eelkõige koduveelinnud nagu haned ja pardid. Metslindude hulgas levib nakkus valdavalt ilma nähtavate haigustunnusteta, kuid kõrge patogeensusega viirustüved põhjustavad tervisehäireid ka metslindudel. Rändlindudega võib haigus levida pikkade vahemaade taha. Linnugripp ohustab eelkõige linde, kuid sellesse võivad nakatuda ka inimesed. Inimeste nakatumine linnugrippi on seni valdavalt toimunud ainult kokkupuutel haigestunud linnuga (nt linnufarmide ja –turgude töötajad, lihatöötajad), kuid ei ole välistatud võimalus, et piiratud ulatuses võib kõrgelt patogeenne linnugripi viirus levida ka inimeselt inimesele. Kliinilisteks tunnusteks inimesel on kõrge palavik, pea-, lihas- ja kurguvalu, köha ja nohu, hingamisraskus. Nakatumise vältimiseks vältida **kokkupuudet kodu-ja metslindudega.** (Eesti... 02.01.2012)

1.5.2.9 Leptospiroos

Leptospiroos on Leptospira perekonda kuuluvate spiroheetide ehk spiraalikujuuliste bakterite poolt põhjustatud loomade haigus, millesse inimesed nakatuvad juhuslikult. Leptospiroos on levinud kogu maailmas, eelkõige on see mets- ja koduloomade haigus. Inimene võib leptospiroosi nakatuda **loomahammustuse kaudu või kokkupuutel haigete loomade uriiniga saastunud pinnase või veega.** Nakatuda võib ka peale saastunud vee ning toiduainete tarvitamist. Enamikel juhtudel kulgeb haigus kliiniliste nähtudeta ehk sümptomiteta. Väikesel osal nakatunutest kujuneb välja haiguspilt 1-2 nädalat peale haigustekitajaga kokkupuudet. Esinevad kerged gripilaadsed sümptomid - palavik, lihasvalu, valguskartlikkus ning peavalu. (Eesti... 02.01.2012)

2 TÖÖ UURIMUSLIK OSA

2.1 Uuringu metodoloogia

Käesoleva lõputöö eesmärgiks on välja selgitada loomapääste võimekus ning leida selle teenuse optimaalne vajadus Päästeameti Lõuna Päästkeskuses. Selle tulemuse saavutamiseks on plaanis leida argumendid mis kinnitavad varustuse ja koolituste vajadust loomapääste teenuse efektiivseks pakkumiseks.

Välja tuleb selgitada ka nõrgad küljed selle teenuse pakkumisel ning teha ettepanekuid puudujääkide kõrvaldamiseks.

Tulenevalt eesmärgist on autor püstitanud järgmised uurimisülesanded:

- Läbi töötada loomapäästet puudutavad õigusaktid
- Uurida statistilisi andmeid ning saada teada enim abivajavad loomad ja linnud ning kasutatav varustus.
- Viia läbi intervjuu eksperthinnangu saamiseks varustuse, koolituse ning ohtude kohta ja ankeetküsitlus.

Uurimismeetoditest kasutatakse lõputöös: kvantitatiivse ja kvalitatiivse uurimismeetodi kombineeritust ehk statistiliste andmete analüüsi ning intervjuud-eksperthinnangut ja ankeetküsitlust.

Lõputöö ühe osana kasutab autor kvalitatiivset uurimismeetodit, mille andmekogumismeetodiks valis autor intervjuu, tekstide- ja muude dokumentide kogumise. Kvantitatiivseks uurimismeetodiks oli statistika koostamine kasutades operatiivinfosüsteemi OPIS ning ankeetküsitlust.

Andmete töötlemiseks kasutati Microsoft Exceli tabelarvutusprogrammi. Et olukorda visualiseerida, paigutati andmed tabelitesse ja joonistele.

2.2 LõPK loomapääste sündmuste statistika

Millised loomapääste sündmused on toimunud Lõuna Päästkeskuses ja kuidas need jagunevad komandode kaupa? Selleks töötas autor läbi kõik LõPK abitu looma sündmused, mis olid kättesaadavad OPIS-est, aastatel 2008, 2009, 2010, 2011.

Andmed mille autor sai päästkeskusest ei olnud kahjuks kasulikud, kuna lahtrid olid puudulikult täidetud.

Uuringu tulemuste töötlemiseks kasutas autor Microsoft Exceli tabelarvutusprogrammi. LõPK loomapääste sündmuste andmeanalüüsiks on autor kasutanud jooniseid (erinevad graafikud ja diagrammid), ning ülevaate saamiseks on joonistele lisatud kommentaarid.

Sündmuste läbitöötamisel kandis autor tabelisse järgmised andmed: sündmuse kuupäev, kellaeg, sündmuse kirjeldus, linnu/looma liik, (eraldi kas tegu on linnuga, koduloomaga, metsloomaga, roomajaga, putukaga), päästjate tegevused, info/kommentaariid, komando, kas sündmuse lõpp oli positiivne loomale, kasutatud varustus, KKI infotelefoni kommentaar- soovitusel, MV kommentaar.

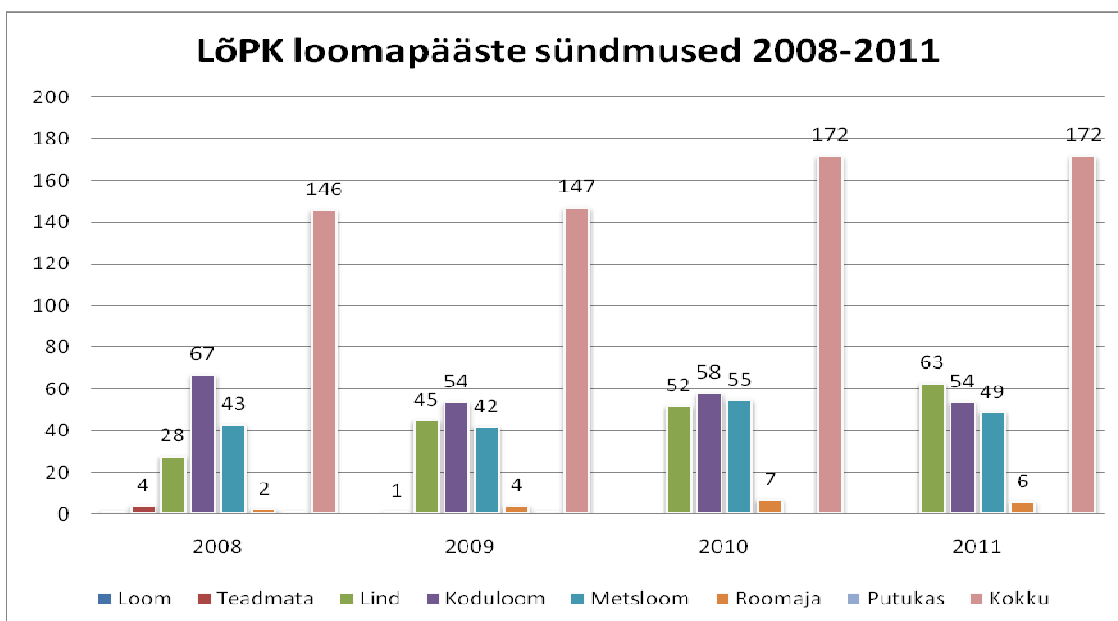
Aastatel 2008-2011 toimus LõPK-s 637 loomapääste sündmust. Järgmises tabelis toob autor välja kümme komandot kelle oli kõige rohkem loomapääste sündmusi.

Tabel 1. Lõuna Päästkeskuse komandode esikümme loomapääste sündmuste arvestuses, aastatel 2008-2011. Terve tabel lisas 2. Allikas : OPIS (Koostas autor).

2008		2009		2010		2011	
Tartu	63	Tartu	66	Tartu	85	Tartu	89
Viljandi	16	Valga	17	Valga	17	Viljandi	14
Valga	12	Viljandi	10	Viljandi	12	Valga	11
Võru	9	Jõgeva	6	Võru	9	Põltsamaa	9
Jõgeva	6	Võru	6	Jõgeva	7	Võru	9
Põlva	6	Põlva	5	Põlva	7	Elva	5
Tõrvandi	6	Räpina	5	Põltsamaa	6	Põlva	5
Põltsamaa	5	Antsla	4	Võnnu	5	Räpina	4
Räpina	4	Elva	4	Otepää	4	Tõrvandi	3
Tõrva	4	Tõrva	4	Elva	3	Abja	2

2.2.1 Sündmuste jaotus loom/lind

Jooniselt nr 1 on näha sündmuste jagunemine kategooriate (koduloom, lind, metsloom, roomaja, teadmata loom, putukas) kaupa. Eelnevalt nimetatud rühmad valis autor arvestades erinevaid regulatsioone, ohtusid päästjatele, püüdmistehnikat ja varustust. Et antud rühmitus on korrektne, sai autor kinnitust ekspertintervjuu tulemusel.

Joonis 1. Lõuna Päästkeskuse looma/linnu sündmused 2008-2011 a. Allikas OPIS

(Koostas autor)

2.2.2 Sündmuste jaotus liigiti

Järgnevas tabelis (tabel 2) toob autor kümme looma/lindu kellega päästjatel tuleb kõige rohkem tegeleda. (Autori koostatud statistika 2011). Tabelid lisas 6.

Kõige rohkem on päästjatel tarvis tegeleda kassiga (149 sündmust 2008-2011k.a). Teisel kohal on sündmuste arvult metskits (85 sündmust 2008-2011 k.a) ning kolmandal kohal on sündmused kus on tulnud tegeleda koeraga (60 sündmust 2008-2011 k.a). Antud info põhjal on võimalik teha järeldusi varustuse osas, et tegevused loomapääste sündmustel oleksid päästjatele, kõrvalseisjatele ning ka loomale ohutud.

Tabel nr 2. Sündmuste arv loomaliigiti (esikümme).

	2008	2009	2010	2011	Kokku
Kass	39	38	33	39	149
Metskits	12	18	31	24	85
Koer	22	11	18	9	60
Rebane	20	6	9	14	49
Lind	5	7	10	10	32
Luik	8	12	4	2	26
Part	1	6	4	10	21
Kajakas	2	1	8	9	20
Vares	5	2	6	7	20
Pöder	5	8	4	2	19

Allikas: LõPK sündmuste statistika. (Koostas autor.)

2.3 Põhja- ja Lõuna Päästkeskuse võrdlus

Võrdlustabelis (lisas 5) on kasutatud PõPK statistikat, autori koostatud loomapääste sündmuste statistikat ning kohalike omavalitsuste portaalist saadud rahvastiku andmeid 2008-2011 aastal. (Kohalike... 15.03.2012)

Piirkonnaks on LõPK kuus maakonda (Tartumaa, Jõgevamaa, Viljandimaa, Valgamaa, Põlvamaa, Võrumaa) ning PõPK Tallinn ja Harjumaa, viimased on Mustamäe 63 (loomapäästeauto) väljasõidupiirkonnaks. Autor võrdles PõPK ja LõPK lind/loom sündmusi ja rahvaarvu ning arvutas sündmuste hulga 1000 inimese kohta aastate lõikes, tuues välja ka nelja aasta keskmise. Võrdlusest selgub, et Tallinnas on 1000 elaniku kohta 1,82 lind/loom sündmust, kogu LõPK tegevuspiirkonnas 0,47 lind/loom sündmust 1000 elaniku kohta ning Harjumaal 0,49 lind/loom sündmust 1000 elaniku kohta.

Pindala võrdlus: PõPK 4333 km², LõPK 15533 km². (Siseministeerium 16.03.2012)

Pindalade vahe on üle 3,5 korra mis näitab, et LõPK-s ei ole otstarbekas kasutada Tallinna mudelit reageerimaks lind/loom sündmusele, sest vahemaad oleks väga suured arvestades ka sündmuste arvu 1000 elaniku kohta milleks oli 0,47 lind/loom sündmust ehk ligi 32% vähem kui PõPK.

2.4 Intervjuu- ja küsitluse tulemuste kokkuvõte

2.4.1 Valim ja uuringu protsessi kirjeldus

Ankeetküsitlus viidi läbi ajavahemikul 23.veebruar 2012 kuni 15. märts 2012 ning see saadeti kõikidele Lõuna Päästkeskuse komandopealikele, meeskonnavanematele (*edaspidi MV*) ja rühmapealikele (*edaspidi RP*). Kuna MV/RP-le pole veel loodud meili-listi siis edastasin oma kirja komandopealike, osakonnajuhatajate listi (komando.louna@lists.rescue.ee) koos palvega see edasi saata MV/RP-le.

LõPK koosseisus on 27 päästekomandot ning valimiks osutus seega igast komandost komandopealik (1) ja meeskonnavanem (4). Tartu ja Viljandi päästekomandos komandopealik (1), meeskonnavanem (4), rühmapealik (4). Kokku 143 vastajat.

Vastustega ankeete laekus 65 mis moodustab 45,5%. Vastanute arv on rahuldav ning tulemuste analüüsist saab teha järeldusi.

Küsitluse läbiviimiseks kasutati *Google Documents*-i mille üks rakendustest on *Google Form*.

Ankeetküsitlus koosnes 13 küsimusest, kus oli võimalik valida vastajale sobiv vastus valikust ning seitsmele küsimusele lisada ise käsitsi varianti „Muu”. Kolmeteistkümne küsimuses paluti vastajal avaldada oma mõtteid ja arvamusi seoses loomapäästega.

Küsitlus viidi läbi anonüümsena. Esimese küsimusena taheti teada komando nime kus vastaja töötab ning teise küsimusena ametikoht. Need esimesed kaks küsimust olid autorile olulised jälgimaks millistest komandodest ning kes on vastanud, et vajadusel ühendust võtta nende komandodega kust pole vastuseid laekunud või on neid laekunud väga vähe. Ankeet on ära toodud töö lõpus (Lisa 1).

2.4.2 Küsitluse tulemuste analüüs

Küsitlusele vastanuist 21,54% (14/65) olid ametilt komandopealikud, 75,38% (49/65) olid meeskonnavanemad ning 3,08% (2/65) olid rühmapealikud. (Joonis 1, lisas 4)

Küsimusele nr 3: „Millised erivahendid on Teie päästekomandos loomade päästmiseks, püüdmiseks?” Vastas 19,7% (12/65) komandos on silmuskepp, 8,2% (5/65) kahv, 13,1% (8/65) puur, 4,9% (3/65) kast, 1,6% (1/65) võrk, roomajate püügivahendit pole üheski komandos ja muud vahendid on olemas 73% (45/65). (Joonis 2, lisas 4)

Vastustest selgub, et erivarustus küll on olemas kuid väga vähestel. *Kuna vastajatel oli võimalik märkida rohkem kui üks vastusevariant siis protsentide kogusumma võib tulla üle saja protsendi!*

Küsimus nr 4: „Päästekeskus on soetanud (varustus).” Tulemustest selgub: 3% (2/65) vastanutest on märkinud, et Päästekeskus soetanud silmuskepi, 1,5 % (1/65) kahva, 3% (2/65) puuri, 80% (52/65) Päästekeskus pole erivahendeid soetanud ning 18,5 % (12/65) Päästekeskus on soetanud muud erivahendid. (Joonis 3, lisas 4)

Autori arvates ei saa antud küsimuse vastuseid puhta tõena võtta kuna kõik vastanud ei pruugi varustuse päritolu teada kuid saame teada siiski vastanute arvamusel varustuse päritolu kohta.

Kasti, võrku ja roomajatehaaramise vahendit pole keegi vastanutest märkinud. *Kuna vastajatel oli võimalik märkida rohkem kui üks vastusevariant siis protsentide kogusumma võib tulla üle saja protsendi!*

Küsimus nr 5: „Päästekomando on ise soetanud, ostnud saanud.” Tulemustest selgub: 10,7% (7/65) vastanutest on märkinud, et päästekomando on soetanud silmuskepi, 3 % (2/65) kahva, 7,7% (5/65) puuri, 69% (45/65) päästekomando pole erivahendeid soetanud ning 12,3 % (8/65) päästekomando on soetanud muud erivahendid. Vastanutes pole keegi märkinud võrku ega roomajate haaramise vahendit. Autor on kokku puutunud Valga ja Otepää päästekomandoga ning teab, et seal on silmuskepp ise ehitatud. Kahjuks pole päästekomandodel vahendeid, et iseseisvalt varustust muretseda. (Joonis 4, lisas 4) *Kuna vastajatel oli võimalik märkida rohkem kui üks vastusevariant siis protsentide kogusumma võib tulla üle saja protsendi!*

Küsimusele nr 6: „Milliseid erivahendeid olete loomapääste sündmusel kasutanud?” Vastas 15,4% (10/65) silmuskeppi, 6% (4/65) kahva, 12,3% (8/65) puuri, 10,7% (7/65) kasti, 1,5 % (1/65), uinutipüssi 4,6% (3/65), muid vahendeid 98,5% (64/65). (Joonis 5, lisas 4)

Statistiliste andmete läbitöötamisel leidis autor, et loomapääste sündmustel kasutatud vahenditeks, mida antud juhul võib käsitleda muudeks vahenditeks, on pääste käsitööriistad, pneumaatilised tõstepadjad, pinnaltpääste vahendid, redelid, nõõrid, rihmad, vintsid- kõiki vahendid mis on ettenähtud põhiauto varustuse hulka. (Autori koostatud statistika 2011) *Kuna vastajatel oli võimalik märkida rohkem kui üks vastusevariant siis protsentide kogusumma võib tulla üle saja protsendi!*

Küsimusele nr 7: „Millist loomapääste sündmusel kasutatavat varustust ja vahendeid oleks Teie arvates teie komando, meeskonna, päästjate praktikale tuginedes vaja?” Vastas 82% (50/65) silmuskeppi, 55% (34/65) kahva, 47,5% (29/65) puuri, 29,5% (18/65) kasti, 63% (39/65), uinutipüssi 18% (11/65), loomaarsti kontakte 83% (51/65), muid vahendeid 49% (3/65). (Joonis 6, lisas 4) *Kuna vastajatel oli võimalik märkida rohkem kui üks vastusevariant siis protsentide kogusumma võib tulla üle saja protsendi!*

Vastustest võib järeldada, et väga oluliseks peetakse loomaarsti kontakte, koostöölepeid. Autori seisukoht on ,et need on ju kõige odavamad abivahendid mille hankimine ei maksa midagi. Regiooni vastutaval korrapidajal on olemas ressursitabel mis sisaldab ühe osana ka loomaarstide kontakte. Päästemeeskondadele on tarvis see info kättesaadavaks teha. Vajalikemateks töövahenditeks peetakse ka silmuskeppi, võrku, roomajate haaramise vahendit.

Küsimus nr 8: „Võib juhtuda, et loomapääste sündmusel on vaja kasutada tõstmiseks eritehnikat. Kas teate Lõuna Päästkeskuse tehnika tõstevõimekust ning millistes komandodes see asub?”

Joonis 2. LõPK tehnika tõstevõimekus ja asukoht? (Koostas autor)

Jooniselt on näha, et 43% vastanutest teab tehnika asukohta ning 44% ei tea asukohast ega võimekusest midagi. Vastanutest 13% on kuulnud, et tehnika on olemas kuid ei tea kus.

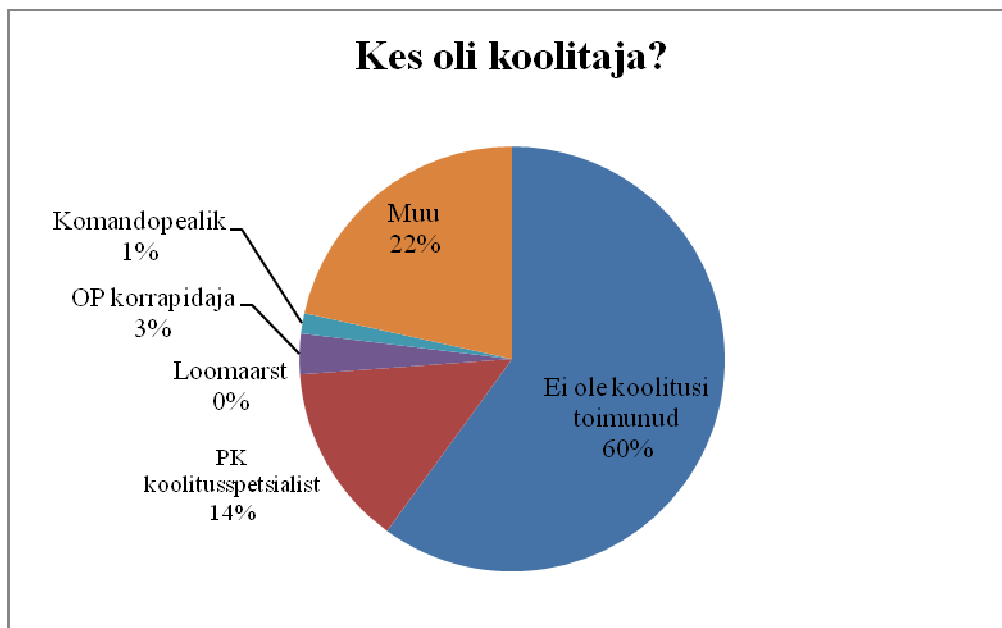
LõPK on toimunud õppepäevi kus tutvustatakse olemasolevat tehnika. Tutvutud on HFS (*hydrants fire system*) pumbasüsteemiga ja metsakustutustehnikaga, keemia haagisega. Autori arvates peaks tutvustama ka tõstevõimekust ning selleks vajalikke abivahendeid.

Küsimus nr 9: „Kas meeskond on saanud loomapäästet puudutavaid koolitusi viimase 4 aasta jooksul?”

Koolituse osas on selgus, et 57% (37/65) vastanutest pole loomapäästet puudutavaid koolitusi saanud. 17% (11/65) on saanud koolitusi ja 26% (17/65) teab, et mõned nende meeskonnast on saanud loomapääste teemalist koolitust. (Joonis 7, lisa 4)

Küsimusele nr 10: „Kui on koolitus toimunud, siis kus see toimus ?”(Täiendav küsimus koolituse kohta.) Vastanutest 60% (39/65) on märkinud, et koolitusi pole toimunud, 15% (10/65), vastab, et koolitus on toimunud mujal kui variantides on toodud ning vastajate päästekomandos on 25% (16/65) vastanutest saanud loomapääste teemalist koolitust. (Joonis 8, lisa 4)

Küsimus nr 11: „Kui on koolitus toimunud siis kes oli koolitaja? (Täiendav küsimus koolituse kohta.)

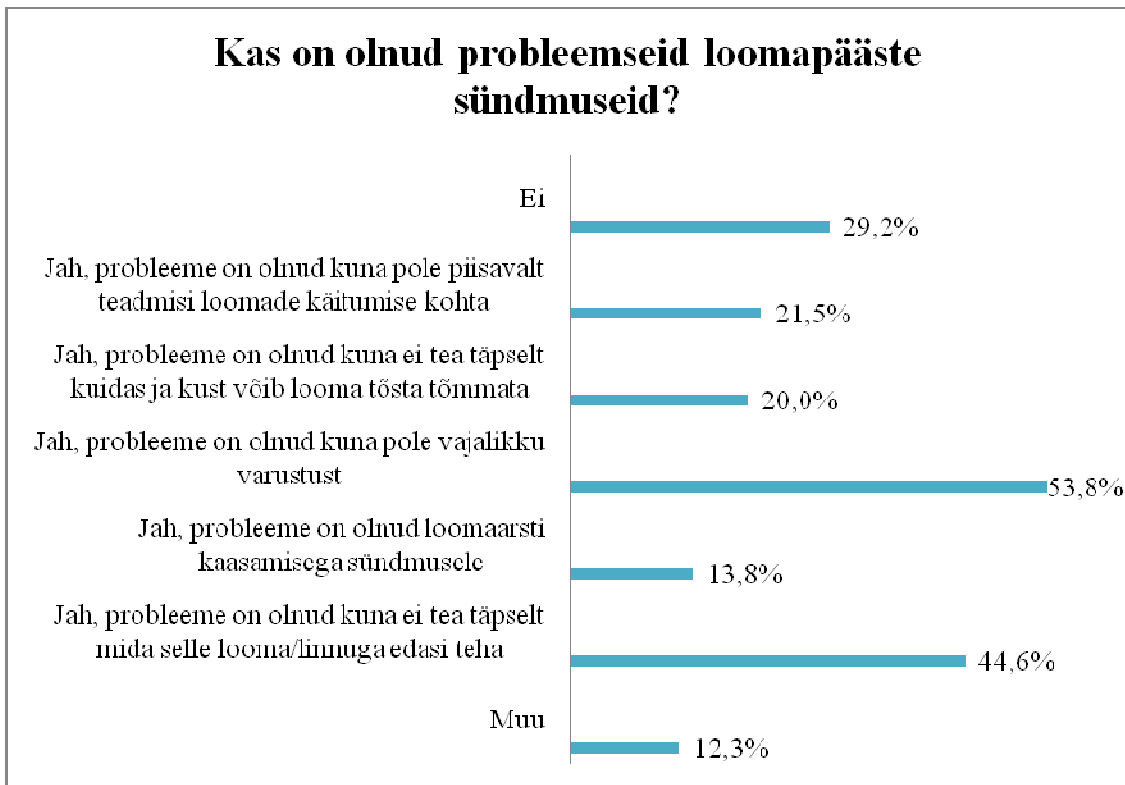
Joonis 3. Koolitajate jagunemine. Koostas Autor.

Vastanutest 60% (39/65) on märkinud vastuseks, et koolituse pole toimunud, 14% (9/65) on märkinud koolitajaks koolitusspetsialisti, 3% (2/65) on märkinud koolitajaks operatiivkorrapidaja (OP), komandopealiku on koolitajaks märkinud 1% (1/65), muu isik on koolitajaks märkinud 22% (14/65).

Autori eelnev töökoht koolitusbüroo ning vanade ja uute materjaide põhjal, mis olid kättesaadavad, sai koostatud esitlus loomade käitumisest ning ohtudest. Autor viis läbi ka koolituse mis leidsid aset Mustla päästekomandos ning Abja-Paluoja päästekomandos. Jooniselt on näha, et ka komandopealikud ning operatiivkorrapidajad on selleteemalisi loenguid komandodes pidanud, kahjuks pole aga ükski loomaarst koolitanud ankeedile vastanud.

Küsimus nr 12: „Kas on olnud probleemseid loomapääste sündmusi?”

Tulemustest selgub, et 29,2% (19/65) ei ole olnud probleemseid loomapääste sündmusi, 21,5% (14/65) on märkinud probleemiks teadmiste puudumise loomade käitumise kohta, 20,0% (13/65) vastab, et probleeme on olnud kuna ei tea kust ja kuidas looma tõsta tõmmata tohib, 58,3% (35/65) on sündmusel tajunud, et puudub vajalik varustus, 13,8% (9/65) on märkinud probleemiks loomaarsti kaasamise sündmusele, 44,6% (29/65) vastanutest pole loomapääste sündmusel teadnud mida looma või linnuga edasi teha, 12,3% (8/65) on olnud muid probleeme kui varjantidena märgitud.

Joonis 4. Kas on olnud probleemseid loomapääste sündmuseid? Koostas Autor.

Kuna vastajatel oli võimalik märkida rohkem kui üks vastusevariant siis protsentide kogusumma võib tulla üle saja protsendi!

Küsimuses nr 13 paluti vastaja kommentaare mõtteid loomapääste praeguse seisuga kohta.

Kirjutati järgmist:

- *Küsimuse nr 7. vastuste hulgas oli valik: kast, ka Pääste võiks kasutada väikeloomade/lindude puhul ühekordseid volditavaid pappkaste nagu on kasutusel keskkonnateenistuses. Kokkuvoldituna võtab vähe ruumi ja võimalik kiirelt kasutusele võtta. Kindlasti vajalik koostada koostöös spetsialistidega selleteemaline õppematerjal.*
- *Koolitused oleks vajalikud!*
- *Paras segadus on see loomapääste värk!*

- *Maakomandodes võib probleeme olla kariloomadega, selleks oleks ideaalne portatiivne vints kas akutoitega või siis generaatorilt toitega pikendusjuhtmega (need ei ole kallid) lisaks rihmad.*
- *Kasse pole puudelt vaja päästa, kui loom pole kuidagi sinna kinni jäänud (rihm kaelas). Ennem oleks vajadus suuremate loomade päästmiseks varustust.*
- *Asjalikke teadmisi võiks olla nagu rohkem. Praegusel hetkel peab nagu enamus asju ise välja mõtlema.*
- *Igasugused erivahendid puuduvad. Uinutipüssi vajadust ei näe. Võiks kasutada lepingu alusel teenust. Mõniste PK väljasõidupiirkonnas tegevusloaga ja uinutipüssiga mees olemas.*
- *Puuduvad igasugused vahendid ja teadmised on ainult elust enesest kogunenud, pole saanud kindlasuunalisi koolituse.*
- *Iga loomaga juhtunud (pääste) sündmus on niivõrd unikaalne, et pole võimalik tegutsemisjuhendit ette näha. Igas komandos (kas just autol?) võiks siiski olla mõned väikevahendid näit. kahtlaste väikeloomade püüdmiseks-elimineerimiseks vajadusel.*
- *Päästjad riskivad reaalselt oma tervisega loomapäästet teostades.*
- *Kõige enam sündmusi on olnud suvel majade lähedusse tulnud rästikutega ja kuna pole mingit varustust millega neid püüda, aga milleks seda siin rääkida niikuinii Sina ju ei muretse meile seda varustust.*
- *Loomapääste on praegu lükatud lihtsalt ühe asutuse kaela andmata endale aru kuidas seda teha või mis ressursside ja vahenditega. Kui me oleme looma või linnu päästnud, siis ei taha enam keegi selle looma või linnuga edasi tegeleda või toimub see suure viivitusega. Me ei kavatse oma ruumides enam linde poputada.*
- *Valdkond vajab kõvasti arendamist. On oluline täiendada nii varustust kui ka koolitust, kindlasti ka regulatsiooni.*

- *Ei oska kommenteerida ,kuna puuduvad kokkupuuted vastavate sündmustega. Kassid oleme kätte saanud, koeradega oleme saanud probleemid lahendatud, kaasates vahel varjupaiga töötajaid.*
- *Tulenevalt olematust varustusest ja koolitusest põhimõtteliselt loomapäaste võimekus puudub.*
- *Segane värk.*
- *See teenus tegevus vajab arendamist!*

2.4.3 Ekspertintervjuu kokkuvõte.

Intervjueeritavaks oli dr. Aleksandr Semjonov (CV lisas 8) kes on pikaajaliselt töötanud Tallinna loomaaias ning on Maaülikoolis kirurgia ja ulukloomade õppejõud. Intervjuu eesmärgiks oli saada ekspertarvamus varustuse, koolituse, ohtude kohta arvestades sündmuste LõPK statistikat.

Dr. Semjonovi hinnangul on 1+2 meest piisav tegelemaks väiksemate loomadega kuid suuremate loomade puhul on tarvis abi kutsuda. Samuti peab tundma loomi ja nende käitumist. Kass puu otsas pole, dr. Semjonovi hinnangul ,abitu ning sellisel juhul peaks ta lihtsalt rahule jätma. Ka rebane on linna fauna üks osa, tahame me seda või mitte. (Autori intervjuu 2012)

Loomadega tegelemisel peab teadma ohtusid- neid mida näeme tajume ja neid mida ei taju. Rünnak looma puhul on tajutav kuid haigused mitte.

Päästjad peavad olema kaitstud nii füüsiliste vigastuste kui ka haiguste eest. Päästja kaitseriietus tagab piisava kaitse loomadega tegelemisel kuid mitte 100 % ulatuses. Riske on võimalik minimeerida hea ettevalmistusega ning varustusega. (Autori intervjuu 2012) Zoonosidest peab dr. Semjonov ohtlikumateks marutaudi ja leptospiroosi.

Autori koostatud varustuse nimekirja (*silmuskepp, kahv teleskoopvarrega, roomaja haaramise vahend, kast/puur/karp, desinfitseerivad ained*) , mis peaks olema kõikidel põhiautodel, pidas oluliseks ka dr. Semjonov, lisades sinna juurde veel võrgu, nõõrid fikseerimiseks ja uinutipüssi.

Autor sai ka kinnitust kategooriatele, mida kasutas statistika koostamisel (koduloom, metsloom, lind, roomaja) ning dr. Semjonovi hinnangul võib neid nii liigitada küll.

Intervjuust selgus, et üks kord aastas peaks olema põhjalikum loomapäästet puudutav koolitus ning autori koostatud kava on selleks sobiv. Täispikkuses intervjuu dr Aleksandr Semjonoviga ja autori koostatud koolituskava on esitatud lisa 3.

(Autori intervjuu 2012)

3 JÄRELDUSED JA ETTEPANEKUD

Statistiliste andmete analüüsi- ja küsitluse tulemusena leiab autor, et loomapääste üksust, loomapääste teenuse mõistes, LõPK territooriumile moodustada pole otstarbekas, kuna sündmuste arv ja iseloom autori arvates seda ei nõua. Tuginedes, käesoleva töö koostamisel, läbitöötatud materjalidele ja ekspert dr Aleksandr Semjonovi intervjuule leiab autor siiski, et kõikide päästekomandode loomapääste võimekust peab parandama. Teadmiste ja varustuse olemasolu on päästjate turvalisuse tagamiseks ning professionaalseks päästesündmuse lahendamiseks ülioluline.

Küsitluse tulemusi arvesse võttes (kommentaaride osa käesolevas töös lk 27-29) järeldeb autor, et varustuse ja väljaõppe puudus on päästjatele demotiveerivaks faktoriks. Vastajatest 53,8% tunnistab, et sündmusel on probleeme kuna pole olnud varustust ning teiseks oluliseks puuduseks peeti, et puuduvad teadmised mida päästetud looma või linnuga edasi teha - 44,6%.

Treeningu ja väljaõppe korraldamise kohta leiab hea näite Ameerikast Minnesota osariigist, kus dr. Janet Olson asutas ettevõtmise koos vabatahtlikega (loomaarstid) millele pandi nimi B.A.R.T- *Basic animal rescue training* (loomapääste baaskursus). Vabatahtliku organisatsiooni eesmärk on koolitada esmareageerijaid (pääste, politsei, parameedikud) tegutsema sündmustel milles on osalisteks ka loomad. (Olsen J, Holt C, Tomek S 2006:28-32) (Autori tõlge)

Autori arvates on eelnevas lõigus kirjeldatud koolitus ka meie olustikku sobiv ning selle arendamisega võik tegeleda ELS. Ameerikas tuli initsiatiiv ühiskonnast, mis on märk sellest, et tajuti esmareageerijate tegevuses puudujääke õnnetusse sattunud loomadega tegelemisel. Autor pakub välja, et pääste pool võiks ennetada ühiskonnast tulevaid märkusi ning teha ettevalmistusi, et olla professionaalne abistaja sündmusel.

Lähtudes lõputöö eesmärgist, ülesannetest ja analüüsil põhinevatest järeldustest, teeb autor järgmised ettepanekud:

1. Täiustada loomapäästet puudutavat regulatsiooni ning täpsustada erinevate ametkondade vastutusala. (Töö koostamise lõppfaasis oli autoril võimalus tutvuda eelnõuga:” Abitu suuruluk tiheasutuslal”, mis on oluline samm regulatsioonis).
2. Päästjate ja kõrvalseisjate ohutust silmas pidades muretseda kõikidesse komandodesse loomapääste varustuse komplekt. (*silmuskepp, kahv teleskoopvarrega, roomaja haaramise vahend, loomade transpordiks sobiv kast/puur/karp, desinfitseerivad ained, võrk, nõõrid fikseerimiseks*).
3. Viia läbi koolitused päästjate professionaalsuse tõstmiseks, kajastada teemat taseme hoidmiseks komandosiseses väljaõppes kõikides LÕPK komandodes (Koolituse kava on intervjuu lõpus, lisa 3).
4. Informeerida päästemeeskondi koostöölepetest loomaarsti kaasamiseks sündmustele.
5. Loomapääste teema käsitlemine Päästekolledžis ja Väike-Maarja Päästekoolis.
6. Ennetamaks tegevusteta loomapääste sündmusi, koostada ja teha kõigile kättesaadavaks materjalid, mis selgitavad ühiskonnale loomade käitumist ning abituse mõistet. Autori arvates on suur probleem kassid puu otsas ja see vajab ühiskonnale selgitamist.
7. Parandada koostööd loomade varjupaikadega või muude asutustega, kes tegelevad loomade elujõulisuse taastamisega.

KOKKUVÕTE

Töö eesmärgiks oli välja selgitada LõPK loomapääste teenuse vajadus ning ka koolituse ja varustuse piisavus. Eesmärgi saavutamiseks püstitas autor uurimisküsimused, et teada saada abitud loomi puudutav regulatsioon, milliste loomadega päästjatel tuleb kõige rohkem kokku puutuda ja kas olemasolev varustus ja koolitus on piisav professionaalse teenuse pakkumiseks.

Uurimistöö tulemusena selgus, et kõige rohkem tuleb päästjatel erinevates situatsioonides kokku puutuda kasside, metskitsede, koerte, rebaste ja erinevate lindudega. Suurematest loomadest on päästjatel tulnud tegeleda põdraga, nelja aasta lõikes 19 korral.

Ankeetküsitlusest selgus, et enim probleeme tekitab varustuse puudumine, teadmiste puudumine mida abistatud loomaga edasi teha ning loomade käitumise ja loomadega käitumise mittetundmine. Sammuti selgus, et koolitusspetsialist on loomapääste teemalisi koolitusi läbi viinud Mustla ja Abja-Paluoja päästekomandos ning vähestes komandodes on seda teemat kajastanud komandopealik või operatiivkorporapidaja. Ühelgi neist koolitustest pole olnud läbiviijaks loomaarst või mõni teine loomade käitumist ja abistamise võtteid tundev spetsialist.

Ekspertintervjuust dr Aleksandr Semjonoviga selgus, et 1+2 on piisav arv, et tegeleda loomadega, millega statistika kohaselt võib päästjatel kokkupuuteid olla. Koolituskava ning autori poolt kokku pandud varustuse nimekiri leidis dr Semjonovi heakskiidu. Koolitusel ja varustusel on päästjate turvalisust arvestades ülioluline koht. Zoonoosidest reageerijatele teadvustamine on nende tervist ja turvalisust arvestades väga vajalik. Kõik loomad on ohtlikud! (Autori intervjuu 2012)

Dr Semjonovi hinnangul pole puu otsa sattunud kass ning linna sattunud rebane kuidagi abitus olukorras juhul, kui pole muid abitust tekitavaid asjaolusid. Suuremate loomadega ning keerulisematel loomapääste sündmustel on dr Semjonovi arvates loomaarsti kohalolu vajalik.

Tuginedes uurimistöö käigus kogutud andmetele leiab autor, et loomapääste teenust eraldi pole LõPK vaja kuid baasteenuse osana tuleb seda arendada. Kindlasti tuleb hankida varustus ja läbi viia koolitused kõikidele LõPK päästekomandodele.

Et vältida olukordi, kus päästjal on tarvis tegeleda loomaga, omamata teadmisi ja varustust, teeb autor Päästeametile ettepaneku: viia läbi koolitused ja hankida varustus, et päästja saaks turvaliselt ja professionaalselt tegutseda loomapääste sündmustel.

SUMMARY

The topic of the current thesis is: „The optimal need for an animal rescue service in the Southern Rescue Centre of the Estonian Rescue Board.”

The aim of this thesis was to research the need of animal rescue service and efficiency of training and equipment in Southern Rescue Centre. This paper is in Estonian and summary is in English. It contains 3 chapters, 8 additions, 4 diagrams and 2 charts. 23 sources were used to write this paper and it has 65 pages from which 38 pages are basic part.

To achieve goals author used: quantitative research as analysis of statistic data and questioning, and qualitative research as interviews.

From year 2012 in Rescue Centre works animal rescue specialist who's job is to develop animal rescue service.

Based on data which was collected during the research, author concludes that animal rescue service, as a separate service, is not necessary in Southern Rescue Centre, but as a part of basic service it needs developing. It is necessary to get the equipment and conduct the trainings to all rescue brigades in Southern Rescue Centre.

VIIDATUD ALLIKATE LOETELU

Päästeameti peadirektori käskkiri nr 17 22.01.2007. Päästeameti kohalike päästeasutuste väljasõidukord.

Päästeseadus. 05.05.2010. RT I 2010, 24, 115, jõustumine 01.09.2010. (elektroniline riigiteataja)

Loomakaitseadus. 13.12.2000. RT I 2001, 3, 4 (elektroniline riigiteataja)

Päästeseadus. 05.05.2010. RT I 2010, 24, 115, jõustumine 01.09.2010. (elektroniline riigiteataja)

Jahiulukite loetelu. Keskkonnaministri 09.10.2002 määrus nr 59, RTL 2002, 118, 1715 välja otsitud 22.02.2012 (elektroniline riigiteataja)

Päästeseaduse kommenteeritud väljaanne 2010. Siseministeeriumi kodulehekülg. http://www.siseministeerium.ee/public/Paasteseadus_kommentaaridega_17052010.pdf välja otsitud 27.12.2011

Zoonooside aruanne 2010. Veterinaar- ja toiduameti kodulehekülg. <http://www.vet.agri.ee/static/files/881.EESTI%20ZOONOOSIDE%20ARUANNE%202010.pdf> välja otsitud 02.01.2012

Hirsjärvi, S., Remes, P. ja Sajavaara, P. 2005. Uuri ja kirjuta [Tutki ja kirjoita]. Tõlge eesti keelde: I. Kraav, T. Kuurme, U. Kala, M.-L. Laherand, V. Maansoo ja J.Orn. Tallinn, Kirjastus Medicina. (Originaal on publitseeritud Kustannusosakeyhtiö Tammi, Helsinki, 2004)

Keskkonnainspektsiooni, Maanteeameti, Politseiameti ja Päästeameti koostöökokkulepe. Päästeamet 10.11.2008. Kättesaadav Webtraineri õppematerjalidest.

Roeder, K.D. 1978. Sissejuhatus Tinbergen , N. 1978. Loomade käitumine. [Animal behaviour]. Tõlge eesti keelde R. Ling. Kirjastus Valgus. (Originaal on publitseeritud Life-Time International. Nederland. 1966)

Päästevaldkonna teenused. Päästeameti peadirektori 09.03.2012 käskkiri nr 106.
Kättesaadav Postipoisist

Looduskaitseseadus. 21.04.2004 RT I 2004, 38, 258, jõustumine 10.05.2004
(elektrooniline riigiteataja)

Keskkonnajärelevalve seadus. 06.06.2001 RT I 2001, 56, 337, jõustumine 07.07.2001
(elektrooniline riigiteataja)

Jahiseadus. Vastu võetud 24.04.2002. RT I 2002, 41, 252, jõustumine 01.03.2003
(elektrooniline riigiteataja)

Operatiivinfosüsteem. Opis.rescue.ee

Eesti Loomakaitse selts. www.loomakaitse.ee

Päästeameti Põhja Päästkeskuse kodulehekülg.
<http://www.pepk.ee/?menuID=417Tere>, välja otsitud 08.01.2012

Olson, J; Holt, C; Tomek, S. Basic Animal Rescue Training. Minnesota Fire Chief,
2006, 42 lk 28-32. (www.ebsco.com 10.12.2011)

Kohalike omavalitsuste portaal.
http://portaal.ell.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=16168/2012-01-01_rahvastik_netsti.htm (Välja otsitud 15.03.2012)

Siseministeriumi kodulehekülg. <http://www.siseministerium.ee/kov/> (Välja otsitud
16.03.2012)

Käitumisjuhised, Abitu suuruluk tiheasustus alal. Eelnõu. 2012

Semjonov, A 2012. Ekspertintervjuu. Autori kirjutis. Tartu

Põhja-Eesti Päästkeskus, 2012. Sündmuste statistika. Tallinn

TABELITE JA JOONISTE LOETELU

Joonis 1. Lõuna Päästkeskuse looma/linnu sündmused 2008-2011 a.....	20
Joonis 2. LõPK tehnika tõstevõimekus ja asukoht?.....	25
Joonis 3. Koolitajate jagunemine.....	26
Joonis 4. Kas on olnud probleemseid loomapääste sündmuseid?	27
Tabel nr 1. Lõuna Päästkeskuse komandode esikümme loomapääste sündmuste arvestuses, aastatel 2008-2011.....	19
Tabel nr 2. Sündmuste arv loomaliigiti (esikümme).....	21

LISA 1. KAASKIRI JA KÜSIMUSTIK KOMANDODESSE

Tere!

Olen Priit Piirisild ja töotan Otepää päästekomandos meeskonnavanemana ning õpin Sisekaitseakadeemias IV kursusel. Kirjutan lõputööd teemal : „Loomapääste teenuse optimaalne vajadus Päästeameti Lõuna Päästkeskuses.“ Töö eesmärk on analüüsida Päästeameti Lõuna Päästkeskuse loomapääste võimekust ja leida loomapääste teenuse optimaalne vajadus.

Palun Teie abi, et teada saada milline on olemasolev varustus, koolitus, probleemsed või keerulised loomapääste sündmused.

Tihti on komando tasandil muretsetud varustust mis pole kuskil arvel ega kirjas kuid on päästeautodel olemas ning vajadusel saab kasutada. See info on väga oluline olukorra kaardistamiseks kuna OPIS-e sündmuste läbitöötamisel ei selgu enam juhtudel millist varustust on loomapääste sündmustel kasutatud.

Vastamine võtab aega vähem kui 10 minutit!

Küsimustiku kokkuvõte ja ettepanekud varustuse ning koolituste kohta edastatakse päästkeskuse juhtkonnale. Vastamisel arvestage oma komando väljasõidupiirkonda ja viimast nelja aastat.

Komandopealikul palun kiri edastada meeskonnavanematele ja rühmapealikele!

Palun komandopealikul, meeskonnavanemal, rühmapealikul vastata hiljemalt 15.03.2012 a.

<https://docs.google.com/spreadsheets/viewform?formkey=dFN2ZzlteXBOc19EXzJNS3Z1UnBud1E6MQ>

Kui on lisaküsimusi või probleeme küsimustikuga siis helistage kindlasti!

Priit Piirisild

5691 6496

Täna

Loomapääste küsimustik

Vastamine võtab aega vähem kui 10 minutit! Küsimustiku kokkuvõte ja ettepanekud varustuse ning koolituste kohta edastatakse päästekeskuse juhtkonnale. Vastamisel arvestage oma komando väljasõidupiirkonda ja viimast nelja aastat. Mõne küsimuse üks vastusevariantidest on OTHER mis tähendab MUU vastus mida nimekirjas pole. (Märkige variant OTHER ja trükkige oma vastus.) Peale küsimustele vastamist vajutage SUBMIT!

---

* Kohustuslik väli

1. Komando kus Sa töötad? *

2. Teie ametinimetus? *

3. Millised erivahendid on Teie päästekomandos loomade päästmiseks, püüdmiseks? *

- Silmuskepp
- Kahv
- Puur
- Kast
- Võrk
- Roomajate haaramise, püüdmise vahend
- Muu:

4. Päästekeskus on soetanud: *

- Silmuskepp
- Kahv
- Puur
- Kast
- Võrk

- Roomajate haaramise, püüdmise vahend
- Päästekeskus ei ole loomade päästeks erivahendeid meie komandosse soetanud
- Muu:

5. Päästekomando on ise soetanud, ostnud, saanud: *

- Silmuskepp
- Kahv
- Puur
- Kast
- Vörk
- Roomajate haaramise, püüdmise vahend
- Päästekomando ei ole loomade päästeks erivahendeid soetanud, saanud, ostnud
- Muu:

6. Milliseid erivahendeid olete loomapääste sündmusel kasutanud? *

- Silmuskepp
- Kahv
- Puur
- Kast
- Vörk
- Roomajate haaramise, püüdmise vahend
- Uinutipüss
- Muu:

7. Millist loomapääste sündmusel kasutatavat varustust ja vahendeid oleks Teie arvates teie komando, meeskonna, päästjate praktikale tuginedes vaja? *

- Silmuskepp
- Kahv
- Puur

- Kast
- Võrk
- Roomajate haaramise, püüdmise vahend
- Uinutipüss
- Loomaarsti kontakt, koostöölepped
- Muu:

8. Võib juhtuda, et loomapääste sündmusel on vaja kasutada tõstmiseks eritehnikat. Kas teate Lõuna päästkeskuse tehnika tõstevõimekust ning millistes komandodes see asub? *

- Jah, tean tehnika asukohta ja võimekust
- Olen kuulnud, et on olemas aga ei tea kus
- Ei tea tehnika asukohast ega tõstevõimekusest midagi

9. Kas meeskond on saanud loomapäästet puudutavaid koolitusi viimase 4 aasta jooksul? *

- Jah
- Ei
- Mõned on

10. Kui on koolitus toimunud siis kus see toimus? *

- Ei ole koolitusi toimunud
- Tõrvandi komandos (koolituskeskuses)
- Mujal
- Teie komandos

11. Kes oli koolitaja? *

- Ei ole koolitusi toimunud
- Päästkeskuse koolitusspetsialist
- Loomaarst

- OP korrapidaja
- Komandopealik
- Muu:

12. Kas on olnud probleemseid loomapääste sündmusi? *

- Ei
- Jah, probleeme on olnud kuna pole piisavalt teadmisi loomade käitumise kohta
- Jah, probleeme on olnud kuna ei tea täpselt kuidas ja kust võib looma tõsta, tõmmata
- Jah, probleeme on olnud kuna pole vajalikku varustust
- Jah, probleeme on olnud loomaarsti kaasamisega sündmusele
- Jah, probleeme on olnud kuna ei tea täpselt mida selle looma/linnuga edasi teha
- Muu:

13. Kui Teil on kommentaare loomapääste praeguse seisuga kohta või mõtteid valdkonna arendamiseks siis lisage/kirjutage need palun siia. Vastuseid kasutatakse anonüümselt!

LISA 2. LOOMAPÄÄSTE SÜNDMUSTE ARV
KOMANDODE KAUPA

2011		2010		2009		2008	
Tartu	89	Tartu	85	Tartu	66	Tartu	63
Viljandi	14	Valga	17	Valga	17	Viljandi	16
Valga	11	Viljandi	12	Viljandi	10	Valga	12
Põltsamaa	9	Võru	9	Jõgeva	6	Võru	9
Võru	9	Jõgeva	7	Võru	6	Jõgeva	6
Elva	5	Põlva	7	Põlva	5	Põlva	6
Põlva	5	Põltsamaa	6	Räpina	5	Tõrvandi	6
Räpina	4	Võnnu	5	Antsla	4	Põltsamaa	5
Tõrvandi	3	Otepää	4	Elva	4	Räpina	4
Abja	2	Elva	3	Tõrva	4	Tõrva	4
Antsla	2	Mustla	3	Põltsamaa	3	Antsla	2
Mustla	2	Puhja	3	Suure-Jaani	3	Kanepi	2
Otepää	2	Tõrva	3	Värsk	3	Otepää	2
Suure-Jaani	2	Palamuse	2	Alatskivi	2	Vastseliina	2
Vastseliina	2	Tõrvandi	2	Tõrvandi	2	Abja	1
Võnnu	2	Antsla	1	Võnnu	2	Elva	1
Jõgeva	1	Puka	1	Abja-Paluoja	1	Mustvee	1
Kanepi	1	Vastseliina	1	Kanepi	1	Mõisaküla	1
Mustvee	1	Värsk	1	Mustvee	1	Palamuse	1
Mõniste	1	Abja	0	Palamuse	1	Puka	1
Rõuge VT	1	Alatskivi	0	Puhja	1	Võnnu	1
Tabivere	1	Kanepi	0	Puka	1	Alatskivi	0
Tõrva	1	Mustvee	0	Tabivere	1	Mustla	0
Värsk	1	Mõniste	0	Mustla	0	Mõniste	0
Alatskivi	0	Räpina	0	Mõniste	0	Puhja	0
Palamuse	0	Suure-Jaani	0	Otepää	0	Suure-Jaani	0
Puhja	0	Tabivere	0	Vastseliina	0	Tabivere	0
Puka	0					Värsk	0
Kokku:	172	Kokku:	172	Kokku:	147	Kokku:	146

LISA 3. EKSPERTINTERVJUU KÜSIMUSED JA VASTUSED

- **Kas päästemeeskonna suurus 3 meest on piisav loomadega tegelemiseks? (arvestades, et päästes on elupäästevõimekus 1+2)**

Kui mina tulen ise kohale uinutipüssiga siis ma eelistan läheneda loomale üksi, sest mida rohkem inimesi seda rohkem see looma hirmutab ja ta võib ennast veelgi rohkem vigastada ja loom võib isegi surra.

Kõik sõltub looma suurusest, näiteks põdra puhul jääb kolmest inimesest väheks ning ilmselt on tarvis kutsuda abi looma liigutamiseks. Üldjuhul kolmest inimesest piisab väiksemate loomade puhul kuid kõik sõltub situatsioonist.

- **Miinimum teadmised loomadega tegelemisel. (Lõuna statistikast näha milliseid loomi rohkem).**

Tähtis on tunda loomi ja nende käitumist. Loomadega töötamisel peab olema kõigepealt plaan kuidas ja mis vahenditega tööle hakatakse. Kõik loomad on ohtlikud!

Koduloomade puhul peab isegi olema ettevaatlikum, sest nad üldjuhul ei karda inimest kuna nad on harjunud inimesega. Näiteks koer kes on sattunud hätta ei ole sugugi meeldivam patsient kui põder. Metslooma puhul on see, et ta kardab inimest ja püüab võimalusel põgeneda. Kõik sõltub siiski ka asjaoludest, kas on kuhugi põgeneda, kas läheduses on poegi jne. Mis puutub linnas elavatesse rebastesse siis ka nemad on inimesega harjunud ning inimestel võib tekkida mulje, et loom on marutaudis kuna ta ei põgene. Üldiselt on marutaudist saadud lahti kuid Lätist ja Venemaalt võib tulla nakatunud loomi. Rebane on linna fauna üks osa tahame me seda või ei. Tihti me ei teagi seda kuna nad liiguvad öösiti. Kindlasti pole linnas kõndiv rebane abitu, sest linn on võibki olla selle rebase elukeskkond.

Kassidel on komme erinevatel põhjustel põgeneda, varjuda puu otsa. Sealt ka päästel ilmselt kasside tõttu kõige rohkem kutseid. Võin julgelt väita, et puu otsas olev kass, kui ta pole seal kuidagi kinni, pole abitus seisundis. Kui puu all on omanik või palju inimesi, uudistajaid siis tõenäoliselt see kass ise alla ei tulegi. Põhjuseks võib olla hirm, tähelepanu vms. Tõenäoliselt ei juhtu kassiga midagi kui ta alla kukub. Oma praktikas pean tihti, looma asemel, „ravima” hoopis inimest. Mõnikord inimene tahab, et tema loom saaks mingisugust abi kuigi ta seda ei vaja.

- **Kõige suurem oht loomadega tegelemisel?**

On ohud mida me tajume ja ohud mida me ei taju, näiteks haigused. Suurimad ohud võiks olla siiski marutaud ja leptospiroos kuid teie loetelus on need haigused kõik inimesele ohtlikud.

- **Kas Teie arvates on mõistlik linna sattunud, või ka abitusse olukorda sattunud, looma hukkamine?**

Mina olen anestesioloog, mina ei luba looma hukata enne kui ma olen tuvastanud vigastuste tõsiduse. Ei ole mõtet tervet looma hukata. Kui loom ohustab inimese elu tuleb loom hukata, nii on isegi loomaaias väga kallite loomade puhul.

- **Päästja kaitseriietuse efektiivsus. (kiiver, tulekustutusriided, kindad, saapad)**

Riietus ei tohi segada ja peab võimaldama vajadusel kiiret põgenemist. Riietus võiks olla võimalikult kerge. Päästja kaitseriietus tundub pisut kohmakana kuid tagab siiski piisava kaitse. Sada protsenti kaitset ei taga ükski riietus kuid piisava ettevalmistusega ja varustusega on võimalik riskid viia miinimumini.

Kassi juures kiiver pähe, klaas ette ja kindad kätte. Lääkiv kiivri klaas võib ärritada, ehmatada looma. Kõlisevad varustuse elemendid jätta autosse, ka helkurribad riietusel võivad looma ärritada.

- **Soovituslik varustuse komplekt reageerimisel loomapääste sündmusele. Kõikidele põhiautodele. (silmuskepp, kahv teleskoopvarrega, roomaja haaramise vahend, kast/puur/karp suurus, eraldi kaitsevarustus, desinfitseerivad ained)**

Korralik varustus, teadmised ja anesteesia on eduka sündmuse lahenduse võti.

Võrk, uinutipüüss+ anesteetikumid lisaks eelnimetatutele (silmuskepp, kahv teleskoopvarrega, roomaja haaramise vahend, kast/puur/karp, desinfitseerivad ained) ja palju erinevaid nõõre looma fikseerimiseks. Olen teinud Tallinnas koolitusi ning päästjad saavad uinutipüüsi kasutamisega hakkama. Päästja kaitsevarustusest piisab, eraldi varustust pole tarvis kuid arvestama peaks, et riietus võib puutuda kokku verega ja roojaga! Enda hügieen väga oluline pärast sündmust ja käte desinfitseerimine. Paksude kinnaste all kummikindad. Loomaarst loomapääste sündmusel oleks igal juhul väga kasulik.

- **Kas Teie arvates peaks tegelema päästeteenistus vigastatud loomadega?**

Minu arvates ei pea, kuid ühiskond nõuab, te keegi tegeleks nendega. See probleem on üle terve maailma. Ei ole mõistlik kasutada suurt veoautot linnu transpordiks mis nagunii hukatakse. Tallinnas tuuakse vigastatud linnud loomaaeda ja seal nad pannakse magama. Keegi ei hakka murtud tiivaga kajakat ravima kuigi mina võiks seda teha aga keegi ei finantseeri seda. Ka Maaülikooli loomakliiniku juurde planeeritakse metsloomade elujõulisuse taastamise osakonda kui kuna see valmib ei oska öelda.

- **Vaktsinatsioonid.**

Vaktsineerida marutaudi vastu ja A-hepatiidi vastu. Leptospiroosi vastu inimesi ei vaktsineerita küll aga loomi. Ka teetanuse vastu, sest võimalus ennast vigastada on suur, teetanuse bakterid on igal pool. Päästja ohutuse eelkõige.

- **Kas saab jagada loomad kategooriatesse: koduloom, metsloom, lind, roomaja?**
Jah, kuigi kõik nad kuuluvad loomade kategooriasse võib neid nii liigitada.

- **Hinnang autori koostatud koolituskavale. (Ajaline jaotus selgitada õppepäeva planeerimise käigus.)**

Üks kord aastas peaks olema põhjalikum koolitus. Lisage oma kavasse veel teema : „Fikseerimine ning sellega kaasnevad meditsiinilised probleemid ja anesteesia.”

Koolituskava päästjatele!

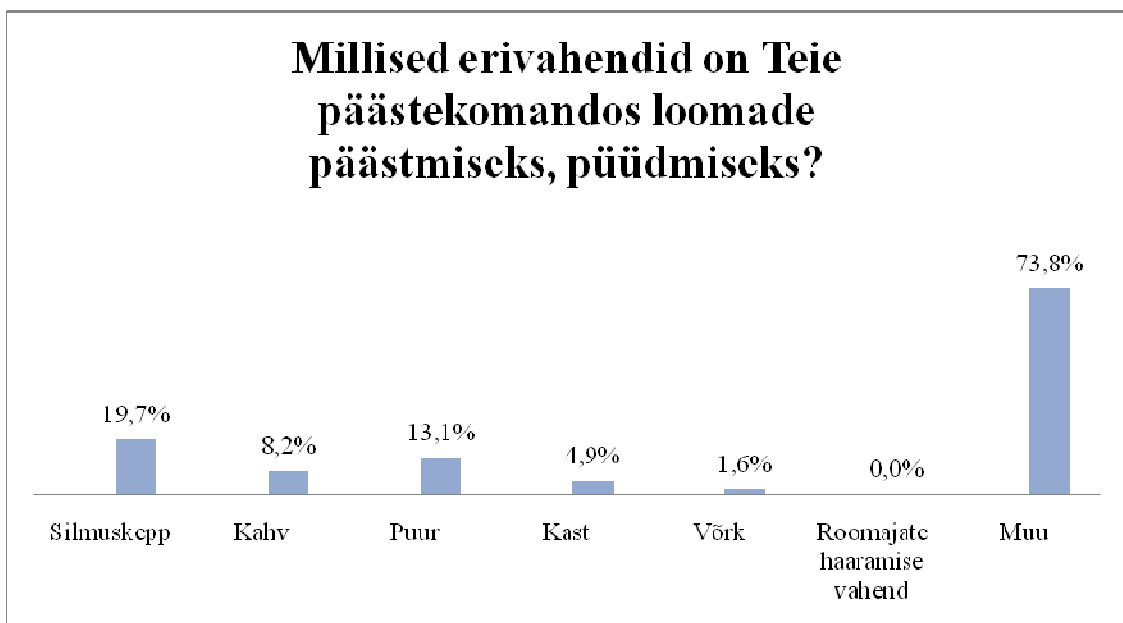
- Regulatsioon
  - Õigusaktid
  - Koostöölepped
  - Ametkondade vastutusalad
- Loomade käitumine ja käitumine loomadega
  - ***Fikseerimine ning sellega kaasnevad meditsiinilised probleemid***
  - Anesteesia
  - Koduloom
  - Metsloom
  - Linnud, roomajad
- Ohud
  - Rünne
  - Haigused (zoonoosid)
  - Päästja ohutuse tagamine ja isikukaitsevahendid.
- Varustus
  - Töövahendid
  - Töövõtted
  - Hooldus
  - Praktilised harjutused
  - Oma piirkonna ressursid (kontaktid, vahendid, võimalused)
- Test , arutelu

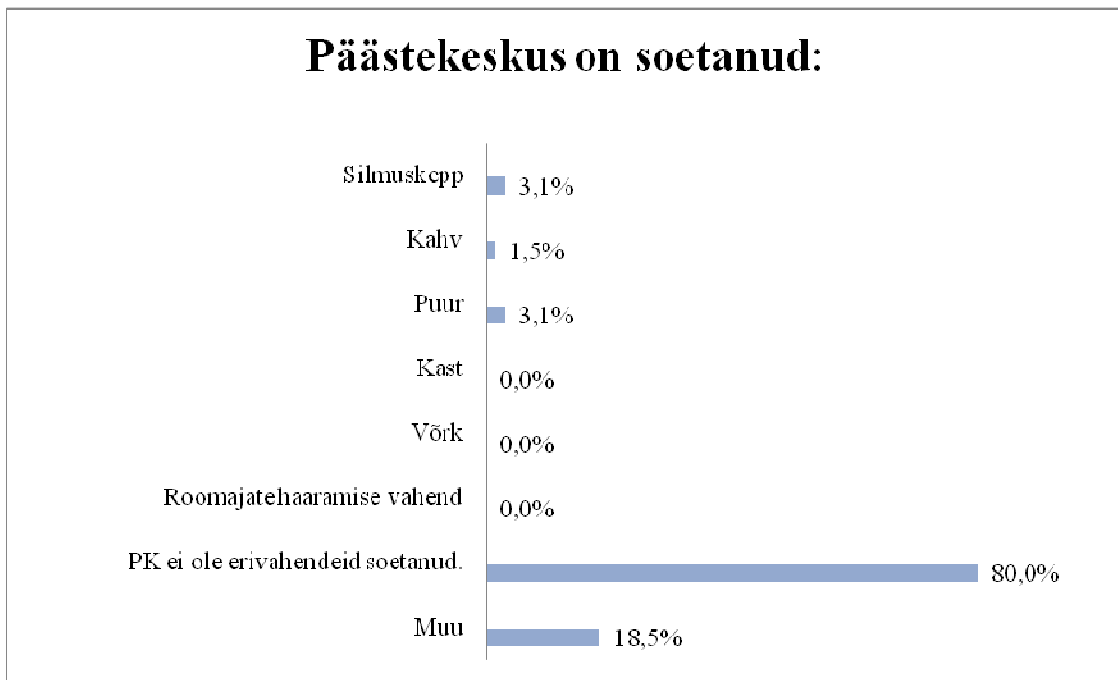
LISA 4. KÜSIMUSTIKU VASTUSED, GRAAFIKUD JA JOONISED

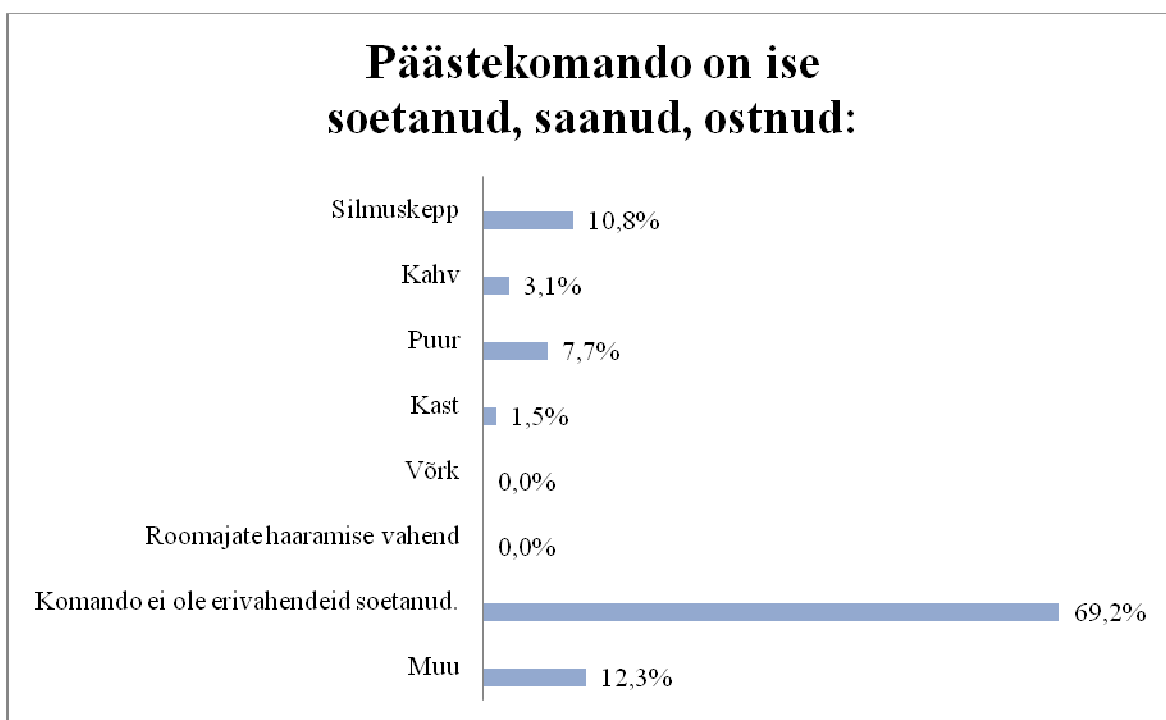
Joonis 1.

Joonis 2.

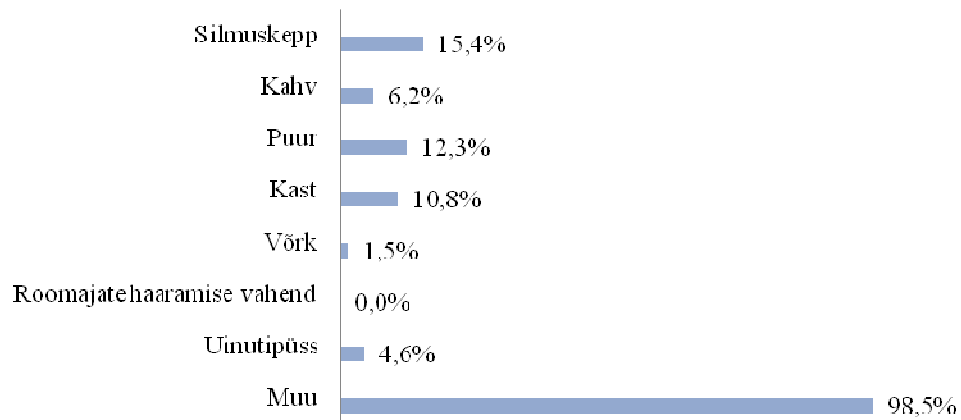

Joonis 3.

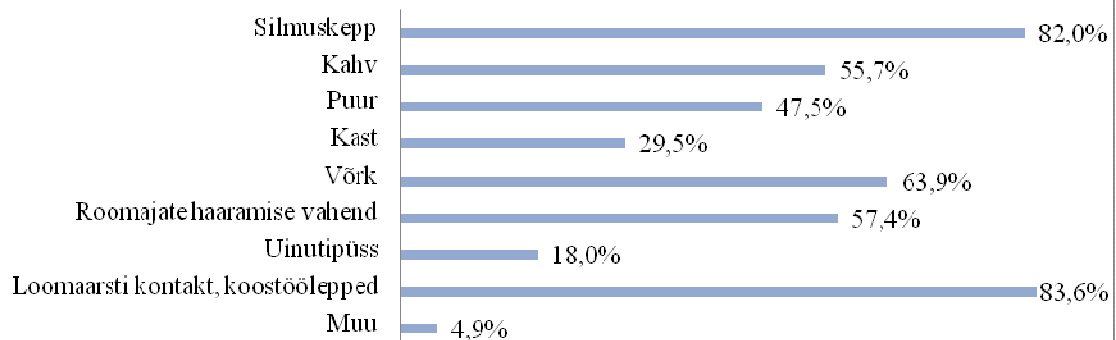
Joonis 4.

Millised erivahendeid olete loomapääste sündmusel kasutanud?

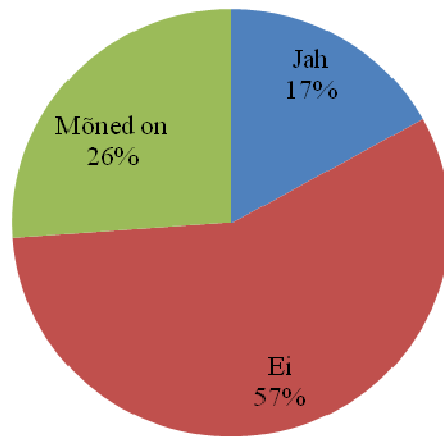
Joonis 5.

Millist loomapääste sündmusel kasutatavat varustust ja vahendeid oleks Teie arvates teie komando, meeskonna, päästjate praktikale tuginedes vaja?

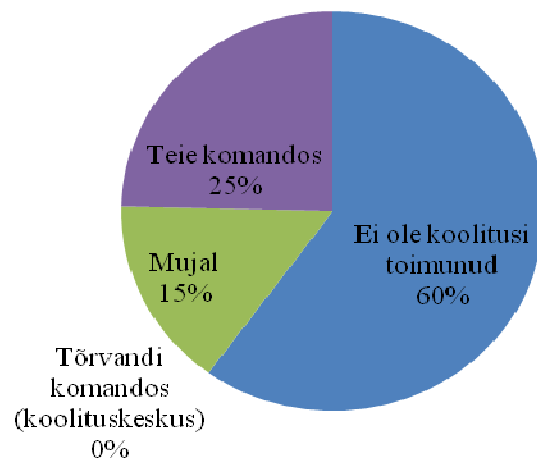
Joonis 6.

Kas meeskond on saanud loomapäästet puudutavaid koolitusi?

Joonis 7.

Kui on koolitus toimunud siis kus see toimus?

Joonis 8.

LISA 5. PÕPK JA LÕPK VÕRDLUSTABEL

	2008	2009	2010	2011
Tartumaa	148 348	148 854	149 252	149426
Viljandimaa	54 233	53 554	52 898	52098
Võrumaa	38 242	37 786	37 388	37055
Jõgevamaa	35 732	35 277	34776	34325
Valgamaa	34 239	33 985	33 683	33299
Põlvamaa	31 347	31 033	30 839	30445
Elanikke kokku	342 141	340 489	338 836	336648
Lind/loom sündmusi	146	147	172	172
Sündmuste arv 1000 elaniku kohta	0,43	0,43	0,51	0,51

Nelja aasta keskmine sündmuste arv 1000 elaniku kohta.	0,47
--	-------------

	2008	2009	2010	2011
Tallinn	403 959	406 657	411 903	416059
Lind/loom sündmusi	854	593	864	677
Sündmuste arv 1000 elaniku kohta	2,11	1,46	2,10	1,63

Nelja aasta keskmine sündmuste arv 1000 elaniku kohta.	1,82
--	-------------

	2008	2009	2010	2011
Harjumaa	145 554	149 025	151 200	152977
Lind/loom sündmusi	64	63	98	71
Sündmuste arv 1000 elaniku kohta	0,44	0,42	0,65	0,46

Nelja aasta keskmine sündmuste arv 1000 elaniku kohta.	0,49
--	-------------

	2008	2009	2010	2011
Tallinn + Harjumaa	549 513	555 682	563 103	569 036
Lind/loom sündmused kokku	918	656	962	748
Sündmuste arv 1000 elaniku kohta	1,67	1,18	1,71	1,31

Nelja aasta keskmine sündmuste arv 1000 elaniku kohta	1,47
---	-------------

Koostanud autor.

LISA 6. LÕPK LOOMAPÄÄSTE SÜNDMUSTE
STATISTIKA LOOMALIIGITI (2008, 2009, 2010, 2011)

2008	Tartumaa	Valgamaa	Viljandimaa	Põlvamaa	Võrumaa	Jõgevamaa	Kokku
Hakk	1						1
Herilased	1						1
Hobune	3	1					4
Kajakas	1		1				2
Kass	17	9	3	2	1	7	39
Metskits	5		3	1	3		12
Kobras			1		1		2
Koer	6	3	3	7	1	2	22
Kull			1				1
Kurg				1	1	1	3
Lammas	1						1
Lind	5						5
Loom	1						1
Luik	1	2	2		1	2	8
Metssiga						1	1
Mink				1			1
Mäger					1		1
Nastik		1					1
Part	1						1
Pull		1					1
Pöder	3		1		1		5
Pääsuke	1						1
Rebane	15		1	1	3		20
Rästik	1						1
Teadmata	2	1	1				4
Tuhkur	1						1
Tuvi	1						1
Vares	4		1				5
Kokku:	71	18	18	13	13	13	146

Allikas: Autori koostatud 2011

2009	Tartumaa	Valgamaa	Viljandimaa	Põlvamaa	Võrumaa	Jõgevamaa	Kokku
Hakk				1			1
Herilased							
Hobune					1		1
Kajakas	1						1
Kakk	1						1
Kass	22	6	3	3	2	2	38
Kits	8	6	3	1			18
Kobras	2		1				3
Koer	4			3	2	2	11
Kotkas	1						1
Kull							
Kurg	1		2	1	1		5
Kährrik	3						3
Lammas							
Lehm	1	1					2
Lind	6					1	7
Loom	1						1
Luik	1	2		3	3	3	12
Mink							
Mullikas	1						1
Mäger			2				2
Nastik		1					1
Paabulind	1						1
Part	5	1					6
Pull		1					1
Pöder	5	2	1				8
Pääsuke	2						2
Rebane	3	1				2	6
Rästik		1		2			3
Siil	2						2
Teadmata				1			1
Teder	1						1
Tuvi	3		1				4
Varblane	1						1
Vares	1		1				2
Kokku	77	22	14	15	9	10	147

Allikas: Autori koostatud 2011

2010	Tartumaa	Valgamaa	Viljandimaa	Põlvamaa	Võrumaa	Jõgevamaa	Kokku
Harakas	2			1			3
Herilased							
Hobune	5						5
Kajakas	8						8
Kakk	1						1
Kass	16	5	4	1	2	5	33
Kits	16	4	5		4	2	31
Kobras	1						1
Koer	8	3	3	2		2	18
Kull		1					1
Kurg			1				1
Kährrik	2			1		2	5
Lammas							
Lehm							
Lind	9					1	10
Loom							
Luik	3					1	4
Mäger	1						1
Nastik		1					1
Nirk	1						1
Papagoi	1						1
Part	2	1	1				4
Pull							
Pöder	1		2		1		4
Pääsuke	2	1		1		1	5
Rebane	5				4		9
Rästik	1	4					5
Siil		1		1			2
Tuvi	4						4
Varblane	1					1	2
Vares	6						6
Jänes		1					1
Madu		1					1
Merisiga		1					1
Siga		1					1
Piiritaja				2			2
Kokku	96	25	16	9	11	15	172

Allikas: Autori koostatud statistika 2011.

2011	Tartumaa	Valgamaa	Viljandimaa	Põlvamaa	Võrumaa	Jõgevamaa	Kokku
Haigur	1						1
Hakk	1						1
Harakas							
Herilased							
Hobune		1			1		2
Jaanalind	1						1
Jänes							
Kajakas	9						9
Kakk	1	1					2
Kass	25	2	4	5	1	2	39
Kits	8	3	8	1	2	2	24
Kobras							
Koer	2	1	4	2			9
Kotkas						1	1
Kull	1				1		2
Kurg				2	2		4
Kährrik			1		2	3	6
Lammas					1		1
Lehm							
Lind	8		1		1		10
Loom							
Luik		2					2
Madu							
Mink							
Mullikas							
Mäger	1						1
Nastik	1				1		2
Part	9					1	10
Pöder	2						2
Pääsuke	1		1	1		1	4
Rebane	8	2	1		2	1	14
Rästik		1		1	1	1	4
Siga	2						2
Tuhkur	2						2
Tuvi	9	1					10
Vares	6		1				7
Kokku	98	14	21	12	15	12	172

Allikas: Autori koostatud statistika 2011.

LISA 7. PÕPK STATISTIKA (TALLINN, HARJUMAA)

Linnud, loomad Tallinnas

Linnud-loomad	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	alates 2003 kuni 30.nov 2011
herilased	3	3		1	5	5	4	1	3	0	5	1	31
mesilased	2	3			4	5	6	5	0	1	3	1	30
vaablased					1			0	0	0			1
ämblik				1				2	0	0	1		4
elevant						1		0	0	0			1
ahv	1	1											2
ilves	1		1							0		4	6
hobune		1	2	1	2	2	2	1	2	0	1		14
hüljes			1		1	6	1	3	0	1	4	1	18
hiir									1	1			2
jänes		1		3	1	1	4	1	2	3	4	1	21
kass	34	29	19	18	56	43	60	84	100	91	85	81	700
karihiir									1	0			1
kilpkonn										1	1	1	3
kits	2	3	8	6	19	24	16	16	13	16	26	15	164
kodurott								1	0	0			1
kobras		1		2				0	0	0	4		7
koer	22	21	6	8	28	23	24	24	9	20	17	17	219
kährrik		2	4	2	1	4	2	1	0	5	6	4	31
kärplane						1		0	0	0			1
küülik						1		0	0	2			3
lammas								1	0	1			2
loom						1	1	0	0	0			2
metssiga									1	1		1	3
mäger		1									1		2
naarits		1	1	1			1	1	0	0	1		6
nahkhiir			2					2	0	0			4
nirk			1	1	1		2	1	0	0	2		8
nahkhiir							1	1	0	0	4	2	8
nugis		1		2				0	0	0			3
orav				1	1	3	6	6	6	6	1	4	34
pöder	9	8	22	26	9	29	28	16	14	12	10	12	195

pesukaru			1						0	0			1
pull													0
rebane	2	4	4	9	30	3	14	10	10	11	17	2	116
rott, tšintsilla								3	0	0	1		4
saarmas									1	0			1
sig, metssiga					1		1	0	0	0			2
siil					1	1		4	4	2	4	3	19
tuhkur	1		1				1	0	1	1		3	8
albatross							1	0	1	0			2
haigur							1	0	0	0		1	2
hakk								1	0	0	1		2
harakas							1	1	2	1	2	1	8
hani					1			0	0	0		1	2
kajakas	11	14	35	80	96	138	132	179	187	209	295	221	1597
kakk				2	1	2	7	7	0	1	2	3	25
kanaarilind											1		1
kormoran								1	0	3	1	1	6
kotkas		1				3		1	1	0			6
kukk,kana						2	1	0	0	1		1	5
kuldnook							1	1	0	0			2
kull	3		1	3	3	2	3	6	2	1	3	4	31
kurg		2			1	1		1	0	1	1		7
kurvits												1	1
leevike									0	0		1	1
lagle					1			0	0	0			1
linavästri									1	1	1	3	6
lind	13	5	12	19	23	40	45	73	55	52	81	64	482
luik	3	4	16	21	18	20	40	12	29	11	68	65	307
nepp									1	0			1
									0	0			0
toonekurg									1	0			1
papagoi			1	3	1	2	1	1	2	3	6	1	21
paabulind						1		0	0	0			1
part	2	5	3	6	9	20	21	23	32	22	40	22	205
tiir									0	0	1		1
pääsuke			1	3	2	1	3	1	11	3	9	9	43
ronk					1			1	0	1			3
rähn					2			2	0	2	2		8
rästas						1		0	0	1	1	1	4
tihane					1			1	0	0	3	1	6
tuvi	3	1	5	12	21	25	47	41	41	49	62	57	364
varblane				3	4	2		2	0	0	2	3	16
vares		1	6	11	17	28	29	30	44	47	62	49	324

öökull				3	1		5	3	0	3	1	1	17
madu	4	3	5	4	2	1	1	0	1	4	7	5	37
maisimadu						1		0	0				1
nastik					5	4	2	1	1	2	10	7	32
rästik	2	1		1	3	1	2	4	2		3	1	20
aafrika rästik									1		1		2
sisalik				1				0	1				2
KOKKU	118	117	158	254	374	448	517	577	584	593	864	677	5281

Allikas: PõPK statistika

Linnud loomad Harjumaal

Linnud-loomad	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	alates 2003 kuni 30.nov 2011
herilased					2			1		3
mesilased					3					3
vaablased				2						2
ämblik			1							1
elevant										0
ahv										
ilves						1				1
hobune							1			1
hüljes			6	2					4	12
hiir										0
jänes				1						1
kass	5	2	7	4	17	19	21	18	15	108
karihiir										0
kilpkonn										0
kits	2		8	2	9	5	1	11	7	45
kodurott	2	1								3
kobras			2	1		1		1	1	6
koer	6	1	8	4	12	11	5	10	5	62
kährrik	1					1			1	3
kärplane	1		2		1			1	1	6
küülik										0
lammas		1	1				1			3
loom		1		1						2
metssiga										0
mäger				1		1		2		4
naarits				1	1	2	1	1		6
nahkhiir										0
nirk				1	1					2
nahkhiir										0
nugis										0

orav										0
põder		2	4	1	4	1	2	3	2	19
pesukaru										0
pull									1	1
rebane				4	2	2	4	5	5	22
rott, tšintsilla										0
saarmas										0
šiga, metssiga						2				2
siil			1						1	2
tuhkur					1					1
albatross										0
haigur										0
hakk										0
harakas					1		1	1		3
hani					1					1
kajakas			3	3	4	1	5	16	8	40
kakk			3	1			1		1	6
kanaarilind										0
kormoran										0
kotkas				1						1
kukk,kana										0
kuldnokk				1						1
kull			1	1		1				3
kurg	2			1	1	1		4	3	12
kurvits										
leevike			1							1
lagle										0
linavästrik										0
lind		1		5	4	2	3	4	2	21
luik	2	8	8	12	7	6	5	11	8	67
nepp				5						5
			1							1
toonekurg		1								1
papagoi										0
paabulind										0
part			4	3			3	2		12
tiir		1								1
pääsuke		1				4	1	1	2	9
ronk										0
rähn										0
rästas										0
tihane										0
tuvi										0
varblane										0
vares	2		1	1	1	1		1	1	8
öökull				2		1				3
madu					1		1	1		3
maisimadu								2		2

nastik		1				5	1	1	8	
rästik					1	2	1	2	6	
aafrika rästik									0	
sisalik									0	
KOKKU	23	21	62	61	73	64	63	98	71	536

Allikas: PõPK statistika

LISA 8. DR ALEKSANDR SEMJONOV CV

ISIKLIK INFORMATSIOON

Nimi: Aleksandr Semjonov
Sünniaeg: 18.03.1986
Aadress: Paasiku 28-124, 13916 Tallinn
E-mail: aleksandr.semjonov@emu.ee
Tel.: +372 55605 915

HARIDUSKÄIK

2011 - Eesti Maaülikool, Veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituut, doktoriõpe

Eriala: veterinaarmeditsiin

Doktoritöö teema: „Anesteesia ja analgeesia metsloomade traumatoloogias“

2005 – 2011 Eesti Maaülikool, Veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituut, loomaarstiõpe

Eriala: veterinaarmeditsiin, teaduskraad: DVM (*Degree in Veterinary Medicine*)

Lõputöö teema: „Toruluu murdude esinemissagedus, etioloogia ja ravivõimalused

väikeloomadel Eestis“

1993 – 2005 Tallinna Läänemere Gümnaasium

TÄIENDKOOLITUS

- 2012 Laboratory Animal Sciences, a competence course, Tartu
- 2012 Kirurgiline konverents, Sankt-Peterburg, Venemaa
- 2012 Dan-Inject'i distansinjektorite koolitus, Billund, Taani
- 2011 Konverents „Veterinaarmeditsiin 2011“, Tartu
- 2011 Introduction to Wildlife Medicine, Lõuna-Aafrika Vabariik
- 2011 Exotic Animal Conference 2011, Brno, Tsehhi Vabariik
- 2011 Ida-Virumaa Loomaarstide Seltsi 8. konverents, Toila
- 2011 Stazeerimine Moskva loomaaias, Moskva, Venemaa
- 2010 Internatuur Viini Veterinaarülikooli eksootiliste loomade osakonnas, Viin, Austria
- 2010 Summer School for Exotic Medicine and Surgery, Brno, Tsehhi Vabariik
- 2010 Ida-Virumaa Loomaarstide Seltsi 7. konverents, Toila
- 2010 Metsloomade abistamine ja esmaabi
- 2010 EAEVE-IVSA Conference „Vet 2020“, Viin, Austria
- 2010 Veterinaaride seminar Euroopa Komisjonis, Brüssel, Belgia
- 2010 Konverents „Veterinaarmeditsiin 2010“, Tartu
- 2009 Konverents „Veterinaarmeditsiin 2009“, Tartu
- 2008 Konverents „Veterinaarmeditsiin 2008“, Tartu
- 2007 WSAVA Continuing Education Course, Pärnu

TÖÖKOGEMUS

- 2011 - Veterinaardiagnostikakeskus – loomakliinik, kirurg – anestesioloog
- 1998 – 2011 Tallinna Loomaaed, Loodushariduse ja avalike suhete teenistus

KEELTE OSKUS

Eesti keel vabalt kõnes ja kirjas

Vene keel emakeel

Inglise keel hea kõnes ja kirjas

TÄIENDAV INFO

Autojuhiloa B-kategooria